

ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ιωάννης Δ. Φαρσαρώτας
Οικονομολόγος – Νομικός

Ευάγγελος Θ. Σπάτουλας
Λογιστής – Φοροτεχνικός

Εισαγωγή

Με ζητούμενο την πολυπόθητη ανάπτυξη στη χώρα μας, ανάπτυξη η οποία δεν διατάσσεται από την εκάστοτε κυβέρνηση και τις ιδεοληψίες της αλλά επιτυγχάνεται από αντικειμενικές προϋποθέσεις, όπως σαφή όρια δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, συνέχεια και συνέπεια του κράτους, σταθερό φορολογικό σύστημα απαλλαγμένο από το βραχνά των αλλαγών και των έκτακτων φόρων, επενδυτικά κίνητρα ιδίως σε νέους πτυχιούχους, προστασία των ξένων επενδύσεων, λιγότερη γραφειοκρατία, φιλικό για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις περιβάλλον κ.α., παρουσιάζουμε την ακόλουθη εργασία με στόχο την κινητοποίηση της νεανικής επιχειρηματικότητας στην κατεύθυνση δημιουργίας μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με ευελιξία, καινοτομία, εξωστρέφεια. Η κατεύθυνση αυτή αποτελεί όρο επιβίωσης του οικονομικού συστήματος στη χώρα μας, αφού πιθανή επιτυχία του εγχειρήματος δημιουργίας εκατοντάδων ή και χιλιάδων μικρομεσαίων καινοτόμων επιχειρήσεων, υπόσχεται ταχύτατη απορρόφηση της ανεργίας των νέων αλλά και πολλαπλασιαστικά οφέλη για όλη την εγχώρια οικονομία, τόσο στην κατεύθυνση δημιουργίας πλούτου για την οικονομία, όσο και στην αύξηση φορολογικών εσόδων για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς και υγιή – χωρίς ελλείμματα – χρηματοδότηση κοινωνικών δράσεων.

Η ίδρυση, η λειτουργία, η οικονομική δραστηριότητα και ο έλεγχος κάθε εταιρικής μορφής επιχειρηματικής δραστηριότητας ορίζονται ρητά, με ένα σύνολο διατάξεων του εγχώριου αλλά και του διεθνούς εμπορικού δικαίου, διατάξεις του οποίου έχουν μεταφερθεί στην Ελληνική νομοθεσία. Προβλέπεται ακόμη η μετατροπή της νομικής μορφής μιας επιχείρησης σε άλλη χωρίς να προηγηθεί εκκαθάριση της εταιρείας.

Στη μελέτη των διαφορετικών εταιρικών μορφών, την επισήμανση των διαφορών και τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών τους, θα βοηθήσει αναμφίβολα η διάκρισή τους, με όποιο κριτήριο κι αν αυτή πραγματοποιηθεί. Ένας πιθανός τρόπος θα ήταν η κατηγοριοποίηση ανάλογα με το αντικείμενο, το ιδιοκτησιακό καθεστώς ή το μέγεθος της επιχείρησης. Παρ' όλα αυτά, η διάκριση που γίνεται παρακάτω επιδιώκει ευελιξία στην υιοθέτηση και τη μετατροπή της νομικής μορφής μιας επιχείρησης. Αρχικά ορίζει δύο κύριες κατηγορίες, τις Ατομικές και τις Εταιρικές επιχειρήσεις. Με τη σειρά τους οι Εταιρικές επιχειρήσεις (εταιρείες) χωρίζονται σε τρεις υποκατηγορίες, τις **Προσωπικές** (Ομόρρυθμες, Ετερόρρυθμες, Αφανείς-Συμμετοχικές), τις **Κεφαλαιουχικές** (Ανώνυμες) και τις **Μικτές** (Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία) (σχήμα 1).

Η εργασία αυτή αποφεύγει να εισέλθει στις ειδικές κατηγορίες Ανωνύμων Εταιρειών όπως οι Ανώνυμες Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (ΑΕΕΑΠ), οι Ναυτιλιακές ή οι Ανώνυμες Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΑΕΠΕΥ), αντιθέτως υπερθεματίζει για όλες τις άλλες μορφές άσκησης επιχειρηματικής δράσης, ενώ ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των Start Ups (**Νεοφυείς Επιχειρήσεις**). **Κλείνοντας, εκφράζω τις ευχαριστίες μου στη SKYWALKER και την κ. Γεωργία Κωνσταντίνου που μου έδωσαν το έναυσμα να υλοποιήσω την παρούσα εργασία, μετά την ομιλία μου στο «ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΟ 2014» που έλαβε χώρα στο ΣΕΦ τον Μάιο του '14, καθώς και τις ευχαριστίες μου στον επί πολλά χρόνια συνεργάτη μου κ. Ευάγγελο Σπάτουλα για την πολύτιμη βοήθειά του.**

Σχήμα 1



Ατομική Επιχείρηση

Η Ατομική επιχείρηση είναι η πιο συνηθισμένη νομική μορφή μικρών επιχειρήσεων, κυρίως λόγω της ευελιξίας και της αμεσότητας στη λήψη και εκτέλεση αποφάσεων, στο περιορισμένο κόστος οργάνωσης και διοίκησης και την σχετικά απλή διαδικασία σύστασης. Στην Ατομική επιχείρηση, είτε απασχολούνται κι άλλα άτομα είτε όχι, ο επιχειρηματίας είναι ταυτόχρονα ιδιοκτήτης και διαχειριστής. Ως μοναδικός εταίρος λοιπόν, ευθύνεται κατά αποκλειστικότητα τόσο για τις αποφάσεις και τη λειτουργία της επιχείρησης όσο και για τις υποχρεώσεις της, με το σύνολο της προσωπικής του περιουσίας. Από τη σχέση αυτή εξαρτώνται σοβαρά θέματα της επιχείρησης όπως η πιστοληπτική της ικανότητα και εν τέλει η ίδια της η ζωή.

Το μοντέλο της Ατομικής επιχείρησης αποτέλεσε και αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, αριθμώντας πλεονεκτήματα που βασίζονται στην εύκολη, γρήγορη και ανέξοδη σύσταση της – η διαδικασία ίδρυσης, όπως θα δούμε και στη συνέχεια, είναι ιδιαίτερα απλή, χωρίς απαίτηση ελαχίστου κεφαλαίου σύστασης και με χαμηλά πάγια έξοδα (οργανωτικά – λειτουργικά), λόγω και της μη υποχρεωτικής συνεχούς λογιστικής παρακολούθησης. Σημαντικό πλεονέκτημα θεωρείτε ακόμη η ταχύτητα και η ευελιξία στη λήψη / εκτέλεση αποφάσεων καθώς και η προσαρμοστικότητα στις αλλαγές της αγοράς. Ούτε διοικητικά συμβούλια, ούτε συμβούλια των μετόχων. Ο ιδιοκτήτης είναι ο μοναδικός αρμόδιος για τη λήψη κάθε επιχειρηματικής απόφασης και συνάμα για τον τρόπο που αυτή θα εφαρμοστεί.

Πρωτεύων μειονέκτημα θεωρείται η ανάληψη του επιχειρηματικού κινδύνου εξ ολοκλήρου από τον επιχειρηματία. Η ευθύνη του για τις υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τους πιστωτές της επεκτείνεται και στα προσωπικά του περιουσιακά στοιχεία, όταν αυτά της επιχείρησης δεν επαρκούν. Έτερο μειονέκτημα είναι σίγουρα η δυσκολία επέκτασης της επιχείρησης λόγω έλλειψης κεφαλαίων και λόγω περιορισμένης πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές καθώς και η αδυναμία μεταβίβασης της σε άλλο

πρόσωπο. Τέλος, ο υπερβολικός συγκεντρωτισμός αρμοδιοτήτων, χάριν εξοικονόμησης δαπανών, αποβαίνει συχνά εμπόδιο στην περαιτέρω ανάπτυξή της. Τα προαναφερθέντα, υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις (οικονομίες κλίμακας), οδηγούν την Ατομική επιχείρηση σε μετατροπή της σε άλλη νομική μορφή όπως Ο.Ε., Ε.Π.Ε, Ι.Κ.Ε. ή την «καταχρηστική μετατροπή» της σε Α.Ε..

Η υιοθέτηση της συγκεκριμένης νομικής μορφής επιχειρηματικής δράσης συστήνεται σε μικρές εμπορικές και τεχνικές επιχειρήσεις, που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη γρήγορης προσαρμογής στις συνθήκες της αγοράς – είναι ελεύθερη να διαφοροποιηθεί ως προς τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που εμπορεύεται όπως εκείνη επιθυμεί, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού της, καθώς και αγροτικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις, όπου η προσωπική εργασία και επίβλεψη σε θέματα που αφορούν το μέγεθος και την ποιότητα της παραγωγής κρίνεται αποφασιστικής σημασίας.

Ίδρυση - Σύσταση

Η ίδρυση μιας Ατομικής επιχείρησης μπορεί εύκολα να διακριθεί στα παρακάτω στάδια.

- i. Προσδιορισμός του χώρου εγκατάστασης της επιχείρησης ο οποίος αποδεικνύεται είτε με μισθωτήριο, είτε με παραχωρητήριο (υπεύθυνη δήλωση Ν.1599/86), είτε με συμβόλαιο ιδιοκτησίας ακινήτου (ιδιόχρηση), αν πρόκειται για ιδιόκτητο χώρο.
- ii. Ασφάλιση – Εγγραφή στο Υποχρεωτικό Ασφαλιστικό Ταμείο (Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών, Ο.Α.Ε.Ε.).
- iii. Βεβαίωση πληροφόρησης προκατοχύρωσης για το δικαίωμα χρήσης του Διακριτικού Τίτλου που επιλέξατε να χρησιμοποιείτε από το οικείο Επιμελητήριο.
- iv. Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας και ΑΦΜ από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- v. Εγγραφή της επιχείρησης στο Επιμελητήριο όπου ανήκει ανάλογα με την δραστηριότητά της (Εμπορικό & Βιομηχανικό, Βιοτεχνικό ή Επαγγελματικό Επιμελητήριο) για παραλαβή «Πιστοποιητικού εγγραφής και καταβολής των ετήσιων εισφορών».
- vi. Έκδοση «ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ» για τις περιπτώσεις άσκησης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Η ίδρυση Ατομικής Επιχείρησης ΔΕΝ ΥΠΑΓΕΤΑΙ στην νέα διαδικασία των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (ΥΜΣ). Αυτό πρακτικά σημαίνει πως όλη η διαδικασία ίδρυσης γίνεται στις κατά τόπους Δ.Ο.Υ. και ΕΒΕΑ. Η εγγραφή ολοκληρώνεται, το νωρίτερο, την επομένη ημέρα από την κατάθεση των δικαιολογητικών και αφού γίνει ο έλεγχος αυτών, η καταχώριση της Επωνυμίας και του Διακριτικού Τίτλου της επιχείρησης στο Πρωτόκολλο Επωνυμιών και Διακριτικών Τίτλων, εκπληρωθούν οι προς το ΕΒΕΑ οφειλόμενες συνδρομές και γίνει η εγγραφή και καταχώρισή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Κόστος

Το κόστος σύστασης και λειτουργίας μιας Ατομικής επιχείρησης είναι ιδιαίτερος χαμηλό και κατ' επέκταση «φιλικό» προς το νέο επιχειρηματία. Το συνολικό κόστος που καλείται να πληρώσει κάποιος για την ίδρυση μιας ατομικής επιχείρησης περιλαμβάνει τα έξοδα προεγγραφής και εγγραφής στο

αρμόδιο επιμελητήριο καθώς και την εγγραφή της στο Ο.Α.Ε.Ε., και είναι περίπου 170 €. Σε περίπτωση που απαιτείται άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, στο παρόν κόστος προστίθεται το αντίστοιχο παράβολο. Το ετήσιο κόστος λειτουργίας, εξαιρουμένων των ασφαλιστικών εισφορών, περιορίζεται στην καταβολή τέλους επιτηδεύματος 650€ στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο δεν κάνει έναρξη ατομικής επιχείρησης για πρώτη φορά (αλλιώς έχει απαλλαγή για τα πρώτα 5 έτη) και 30 € ετήσια συνδρομή στο ΕΒΕΑ (προαιρετική).

Τα λογιστικά αρχεία της τηρούνται με ηλεκτρονικό ή χειρόγραφο τρόπο και περιλαμβάνουν βιβλία εσόδων – εξόδων ενώ οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις τις οποίες υποχρεούται να συντάσσει ανά περιόδους περιορίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και σε κάποιες ειδικές περιπτώσεις Ισολογισμό.

Φορολόγηση

Σύμφωνα με το νέο φορολογικό καθεστώς, το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 27.05.2016 (Ν. 4387/2016 και Ν.4389/2016) και αφορά τη χρήση του φορολογικού έτους 2016 και έκτοτε, τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα δηλαδή από Ατομική Επιχείρηση φορολογούνται ως εξής:

Φορολογητέο εισόδημα	Συντελεστής (%)
Έως 20.000 €	22 %
Επιπλέον 10.000 € (20.0001-30.000)	29 %
Επιπλέον 10.000 € (30.001-40.000)	37 %
Πλέον 40.000 €	45 %

Τα πρώτα 20.000 € φορολογούνται με συντελεστή 22%, τα επόμενα 10.000 € με συντελεστή 29%, τα επόμενα 10.000 € με 37% και κάθε ευρώ πάνω από τις 40.000 € φορολογείται με συντελεστή 45%. Η κλιμακωτή φορολόγηση αναμένεται να βοηθήσει τις νέες επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ακόμη υψηλά κέρδη.

Η προκαταβολή φόρου για τις ατομικές επιχειρήσεις ανέρχεται στο 75% του βεβαιωμένου φόρου για εισοδήματα από 01/01/2015 έως 31/12/2015 και σε **100%** για τα εισοδήματα που θα προκύψουν από **01/01/2016 και μετά**. Ουσιαστικά συμβαδίζει πλέον με την προκαταβολή φόρου των υπόλοιπων νομικών μορφών. Σημειώνεται ότι για τις νέες επιχειρήσεις υπάρχει μείωση κατά 50% του φορολογικού συντελεστή και της προκαταβολής φόρου για ακαθάριστα έσοδα έως 10.000€, για τα 3 πρώτα έτη.

Στις φορολογικές υποχρεώσεις μιας Ατομικής επιχείρησης περιλαμβάνεται και η περιοδική δήλωση του ΦΠΑ (Φ2), ανά τρίμηνο. Αυτή γίνεται σχετικά εύκολα και γρήγορα μέσω της ιστοσελίδας Taxisnet και μπορεί να γίνει από τον ίδιο τον επιτηδευματία. Βέβαια συμβουλή δική μας είναι, τουλάχιστον για το πρώτο έτος λειτουργίας της επιχείρησης, να συμβουλευτείτε λογιστή – φοροτεχνικό. Θυμίζουμε ότι οι νέοι συντελεστές ΦΠΑ είναι 24%, 13% και 6%.

Για το τέλος αφήσαμε την εισφορά αλληλεγγύης. Κάθε νέος ή παλαιότερος επιτηδευματίας, ανάλογα με το συνολικό εισόδημα που αποκτά στο έτος (άνω των 12.000€), καλείται να πληρώσει εισφορά αλληλεγγύης που υπολογίζεται κλιμακωτά σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Εισόδημα	Εισφορά Αλληλεγγύης
0 – 12.000 €	0 %
12.001 – 20.000 €	2,2%
20.001 – 30.000 €	5,0%
30.001 – 40.000 €	6,5%
40.001 – 65.000 €	7,5%
65.001 – 220.000 €	9,0%
Πλέον 220.000 €	10%

Ατομικές Αγροτικές Επιχειρήσεις

Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις των Νόμων 4387/2016 και 4389/2016, από 01/01/2016, τα κέρδη που προκύπτουν από ατομική αγροτική δραστηριότητα φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν τόσο για τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους όσο και για τις ατομικές επιχειρήσεις (προηγούμενος πίνακας συντελεστών). Για τους κατ' επάγγελμα αγρότες ισχύει και η μείωση φόρου που προβλέπεται για τους μισθωτούς/συνταξιούχους, μόνο όμως για τα κέρδη που προέρχονται από αγροτική δραστηριότητα. Η μείωση φόρου υπολογίζεται μεταξύ 1.900-2.100€, ανάλογα με τον αριθμό προστατευόμενων τέκνων.

Πότε όμως λογίζεται κάποιος ως «κατ' επάγγελμα αγρότης» και η επιχείρησή του ως ατομική αγροτική επιχείρηση, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζεται αναλόγως φορολογικά;

- Επαγγελματίας αγρότης είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ), εφόσον πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i) Είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης.
- ii) Ασχολείται επαγγελματικά με αγροτική δραστηριότητα στην εκμετάλλευσή του τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του.
- iii) Λαμβάνει από την απασχόλησή του σε αγροτική δραστηριότητα το 50% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματός του και
- iv) Είναι ασφαλισμένος ο ίδιος και η αγροτική του εκμετάλλευση, όπου απαιτείται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- v) Τηρεί λογιστικά βιβλία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία

Όσον αφορά την προκαταβολή φόρου, την εισφορά αλληλεγγύης και τις φορολογικές υποχρεώσεις, δεν υπάρχει πλέον διαφορά της ατομική επιχείρησης που αναλύσαμε παραπάνω και της αγροτικής.

Εταιρικές Επιχειρήσεις

Προσωπικές

Εταιρική επιχείρηση δημιουργείτε όταν συμπράττουν δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με σκοπό την επίτευξη κοινού αποτελέσματος. Το αποτέλεσμα επιτυγχάνεται με το συνδυασμό των πόρων των συμβαλλομένων και μπορεί να είναι είτε οικονομικό (κέρδη – ζημιά) οπότε έχουμε να κάνουμε με εμπορική εταιρεία, είτε άλλο, όπως κοινωνικό, πολιτικό, επιστημονικό, ζωοφιλικό, πολιτιστικό κ.λπ., οπότε μιλάμε για αστική εταιρεία. Η συνεισφορά των εταίρων στη συγκρότηση της εταιρικής περιουσίας μπορεί να είναι ίση ή άνιση, ανάλογα με όσα προβλέπονται στο καταστατικό της. Σε κάθε περίπτωση όμως, όλοι οφείλουν να εισφέρουν, είτε αμέσως είτε μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, τις από τη σύμβαση προβλεπόμενες εισφορές.

Στις Προσωπικές εταιρείες βαρύνουσα σημασία έχει η προσωπική συμβολή του κάθε εταίρου στη λειτουργία της εταιρείας. Πρακτικά, αυτό σημαίνει πως οποιαδήποτε μεταβολή παρουσιαστεί στην ικανότητα του εταίρου (πτώχευση, θάνατος κ.α.) επηρεάζει άμεσα τη λειτουργία της εταιρείας. Ας δούμε τώρα τις κυριότερες μορφές Προσωπικών εταιρειών.

Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία (General Partnership) ανήκει στις προσωπικές εμπορικές εταιρείες και ιδρύεται από δύο ή περισσότερα άτομα. Αποτελεί δε τον παλαιότερο τύπο προσωπικής εταιρείας στη χώρα μας. Σύμφωνα με το ισχύον Εμπορικό δίκαιο αλλά και τον Αστικό κώδικα, στο καταστατικό μιας Ο.Ε. αναφέρονται αναλυτικά οι όροι συνεργασίας των εταίρων (αρχικό κεφάλαιο, διανομή κερδών, το ακριβές εμπορικό αντικείμενό της, η επωνυμία και η έδρα της κ.α.). Ο νόμος προβλέπει ακόμη ότι όλοι οι εταίροι θα πρέπει να συμμετέχουν στην διοίκηση της εταιρείας. Παρ' όλα αυτά μπορούν να διορίσουν έναν ή περισσότερους από τους λοιπούς εταίρους ως διαχειριστή.

Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της Ο.Ε. είναι η υποχρέωση των εταίρων της να συμβάλλουν προσωπικά στην επίτευξη του εταιρικού σκοπού – στη διοίκηση συμμετέχουν όλοι οι εταίροι, καθώς και η απεριόριστη ευθύνη τους για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Κάθε εταίρος ευθύνεται με όλη του την περιουσία, για το σύνολο των υποχρεώσεών της, ακόμη και μετά τη λύση της.

Ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της Ο.Ε. έναντι άλλων εταιρικών μορφών επιχειρηματικής δράσης είναι τα χαμηλά γενικά έξοδα τόσο λειτουργίας όσο και σύστασης, η μη ύπαρξη ελαχίστου αρχικού εταιρικού κεφαλαίου γιατί ούτως ή άλλως δεν διαχωρίζεται η περιουσία της εταιρείας από την περιουσία των εταίρων, καθώς και το γεγονός πως δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κατάρτισή της, αντιθέτως αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό. Στα θετικά προσμετράται η ελεύθερη διαμόρφωση των σχέσεων μεταξύ των εταίρων, η αμεσότητα προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς, οι προσωπικές σχέσεις / σχέσεις εμπιστοσύνης με πελάτες και προμηθευτές και η ευρύτερη ποικιλία εμπειριών στις οποίες μπορεί να στηριχθεί όταν πρόκειται να ληφθούν αποφάσεις.

Αντίθετα, η αδυναμία διαίρεσης του εταιρικού κεφαλαίου σε μετοχές, η απεριόριστη ευθύνη των εταίρων, με όλη την περιουσία τους, για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, ακόμα και μετά τη διάλυση της και η δυσκολία εξεύρεσης μακροπρόθεσμων πηγών χρηματοδότησης (τραπεζικός δανεισμός – χρηματιστήριο) – μια προσωπική εταιρεία δεν έχει υποχρέωση να τηρεί τόσο αυστηρούς λογιστικούς κανόνες και βιβλία, έχει περιορισμένο σύστημα δημοσιότητας και εν γένει συνδέεται ως επί το πλείστον με πιο απλές επιχειρηματικές προσπάθειες κάτι που κάνει πιο δύσκολο για την δανείστρια τράπεζα να κρίνει την πραγματική οικονομική κατάσταση της εταιρείας, αποτελώντας εμπόδιο στον τραπεζικό δανεισμό, αποτελούν αιτίες μη επιλογής της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής.

Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Limited Company) αποτελείται από ένα ή περισσότερα ομόρρυθμα μέλη και ένα ή περισσότερα ετερόρρυθμα. Βασικό γνώρισμα της είναι η διαφοροποίηση της ευθύνης και των δυνατοτήτων διοίκησης των εταίρων της. Τα ομόρρυθμα μέλη ευθύνονται με όλη τους την περιουσία για τις οικονομικές υποχρεώσεις της εταιρείας και έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν διαχειριστές. Τα ετερόρρυθμα μέλη αντίθετα, ευθύνονται έως του ποσού της συμμετοχής τους. Η εισφορά τους μπορεί να είναι είτε σε μετρητά είτε σε είδος (εργασία, κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός, τεχνογνωσία κ.α.), μπορούν να συμμετέχουν στην διοίκηση της εταιρείας αλλά αποκλείονται από την διαχείριση και εκπροσώπηση της, που αφορά στις σχέσεις της εταιρείας με τρίτους.

Στην ελληνική νομοθεσία εντοπίζουμε δύο διαφορετικά είδη Ε.Ε.. Την απλή Ετερόρρυθμη Εταιρεία και την κατά Μετοχές Ετερόρρυθμη Εταιρεία. Στην πρώτη, οι ετερόρρυθμοι εταίροι αναγράφονται στο καταστατικό της εταιρείας και έτσι η συμμετοχή τους σ' αυτή δεν μπορεί να μεταβιβασθεί ή εκχωρηθεί αλλού. Στη δεύτερη, τα μερίδια των ετερορρύθμων εταίρων παρίστανται με μετοχικούς τίτλους (όπως π.χ. στην Ανώνυμη Εταιρεία) και είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμα.

Όπως παρατηρούμε, η κύρια διαφορά μεταξύ μιας Ο.Ε. και μιας Ε.Ε. είναι η δυνατότητα ύπαρξης ετερόρρυθμων εταίρων οι οποίοι φέρουν περιορισμένη ευθύνη για τις υποχρεώσεις της εταιρείας και περιορισμένη δυνατότητα διοίκησής της. Η ύπαρξη ετερόρρυθμων εταίρων δίνει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα της Ε.Ε. έναντι της Ο.Ε. καθώς αυτοί λειτουργούν περισσότερο ως χρηματοδότες και πολλές φορές εξασφαλίζουν στην εταιρεία τα απαραίτητα για τη λειτουργία και την ανάπτυξή της κεφάλαια.

Ίδρυση – Σύσταση

Η σύσταση μιας προσωπικής εταιρείας, Ομόρρυθμης (Ο.Ε.) ή Ετερόρρυθμης (Ε.Ε.) γίνεται πλέον στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ) ή σε άλλους φορείς (ΓΕΜΗ, πιστοποιημένος συμβολαιογράφος) που διαθέτουν Υπηρεσία Μιας Στάσης (ΥΜΣ) και μπορεί να χωριστεί σε δύο κύρια στάδια. Το πρώτο περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να γίνουν πριν μεταβούν οι εταίροι στην Υπηρεσία Μιας Στάσης και συνοψίζονται στα εξής:

- Σύνταξη του καταστατικού της εταιρείας. Το Καταστατικό αποτελεί το έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας, δεν χρειάζεται να είναι συμβολαιογραφικό έγγραφο αλλά αρκεί ένα ιδιωτικό

συμφωνητικό που υπογράφεται από όλους τους εταίρους. Σύμφωνα με το νόμο, το καταστατικό πρέπει να περιέχει:

- την εταιρική επωνυμία
 - τον εταιρικό σκοπό
 - το όνομα των εταίρων και την ακριβή κατοικία τους
 - το όνομα των διαχειριστών και των εκπροσώπων τους
 - τη διάρκεια της εταιρείας
 - το είδος και την αξία των εισφορών
 - την ιδιότητά της ως ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία
- Ανεύρεση χώρου στον οποίο θα στεγάζεται η εταιρεία. Ο χώρος αυτός θα αποτελεί την έδρα της εταιρείας. Σε περίπτωση που ενοικιάζετε απαιτείται μισθωτήριο θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ενώ αν ο χώρος είναι ιδιόκτητος απαιτείται αντίγραφο τίτλου κυριότητας.
 - Εξασφάλιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας από όλους τους ιδρυτές/εταίρους. Σε περίπτωση που αυτό δεν συμβεί θα κληθούν να το πράξουν σε επόμενο στάδιο από την Υπηρεσία Μιας Στάσης, διαφορετικά δεν θα μπορεί να ιδρυθεί η εταιρεία.
 - Ορισμός αντιπροσώπου για τις διαδικασίες σύστασης της εταιρείας.

Το δεύτερο και τελευταίο στάδιο περιλαμβάνει τη σύσταση και εγγραφή της εταιρείας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) με την προσκόμιση στην Υπηρεσία Μιας Στάσης των κάτωθι:

- Αστυνομική ταυτότητα για Έλληνες υπηκόους, ταυτότητα ή διαβατήριο για υπηκόους κράτους μέλους της Ε.Ε, διαβατήριο για υπηκόους κρατών εκτός Ε.Ε, καθώς και άδεια διαμονής, εφόσον διαμένουν στη χώρα.
- Το καταστατικό της εταιρείας σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, υπογεγραμμένο από όλους τους εταίρους
- Τα αποδεικτικά κατάθεσης της τράπεζας, εφόσον έχει προηγηθεί τραπεζική κατάθεση των οφειλόμενων ποσών για την σύσταση της εταιρείας και την εγγραφή αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ.
- Θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ μισθωτήριο, ή επίσημο αντίγραφο τίτλου κυριότητας ή Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/86 περί δωρεάν παραχώρησης χρήσης για την έδρα της υπό σύσταση εταιρείας.
- Εντολή - υπεύθυνη δήλωση των ιδρυτών ή του εκπροσώπου τους για τη σύσταση της εταιρείας.
- Καταβολή του Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας.

Η ΥΜΣ, την ίδια ημέρα ή το αργότερο την επόμενη, παραλαμβάνει και ελέγχει τα παραπάνω, προβαίνει σε προέλεγχο επωνυμίας και διακριτικού τίτλου της Ο.Ε. ή Ε.Ε., χορηγεί ΑΦΜ στους εταίρους (νομικά πρόσωπα) / ιδρυτές της Ο.Ε. ή Ε.Ε., αν αυτοί δεν διαθέτουν, εισπράττει τα χρήματα από το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης, καταχωρεί τα στοιχεία της εταιρείας στη βάση δεδομένων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), χορηγεί το ΑΦΜ της νεοσύστατης εταιρείας και διαβιβάζει τον πλήρη φάκελο (με όλα τα δικαιολογητικά) στην αρμόδια υπηρεσία του Επιμελητηρίου.

Κόστος

Με γνώμονα την απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών σύστασης προσωπικών εταιρειών και την εξοικονόμηση χρημάτων για τις ιδρυόμενες επιχειρήσεις, το συνολικό κόστος ίδρυσης μειώθηκε κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 70%. Πλέον οι εταίροι / ιδρυτές καλούνται να πληρώσουν μόνο το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας (70 €), την αμοιβή του συμβολαιογράφου και του δικηγόρου όπου απαιτείται και το παράβολο προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας περιορίζεται στην καταβολή τέλους επιτηδεύματος 1.000 € τόσο για τις Ο.Ε. όσο και για τις Ε.Ε. και 80 € τέλος τήρησης της μερίδας του υπόχρεου στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε αυτά πρέπει να προστεθεί ένα μικρό λογιστικό κόστος καθώς οι προσωπικές εταιρείες τηρούν, ως επί το πλείστον, απλογραφικά βιβλία (έσοδα – έξοδα) σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, ενώ οι λογιστικές καταστάσεις τις οποίες υποχρεούνται να συντάσσουν και να δημοσιεύουν ανά περιόδους περιορίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και τον Ισολογισμό. Δεν πρέπει βέβαια να ξεχνάμε τις ασφαλιστικές εισφορές στον Ο.Α.Ε.Ε. οι οποίες από 1/1/2017 θα υπολογίζονται ως ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματος.

Παρατήρηση

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι από τις 07/4/2014, δεν επιβάλλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου (1% επί το αρχικό κεφάλαιο) κατά τη σύσταση νέων εταιρειών (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ) ενώ παράλληλα θεσπίζεται τεκμήριο για το μετοχικό / εταιρικό κεφάλαιο των επιχειρήσεων, με ισχύ από την 1/1/2015. Η εισφορά μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση οποιουδήποτε Νομικού προσώπου (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ), η αύξηση εταιρικού κεφαλαίου, η αγορά μετοχών / εταιρικών μεριδίων υφιστάμενης εταιρείας αποτελούν στοιχεία, για τα οποία θα πρέπει να αιτιολογείται η πηγή προέλευσης των κεφαλαίων.

Λύση

Τα άτομα σε μία προσωπική εταιρεία είναι παράγοντας καθοριστικής σημασίας και συνεπώς οποιαδήποτε αλλαγή στην συμμετοχή τους έχει ως αποτέλεσμα τη λύση της επιχείρησης, εκτός και αν υπάρχει διαφορετική συμφωνία μεταξύ των εταίρων.

Μια Ομόρρυθμη/Ετερόρρυθμη εταιρεία μπορεί να λυθεί για τους ακόλουθους λόγους:

- i. Θάνατος ενός εταίρου
- ii. Προσωπική χρεοκοπία ενός ομόρρυθμου εταίρου
- iii. Επιβολή περιορισμών σε εταίρο με δικαστική απόφαση
- iv. Λήξη της διάρκειας / χρόνου ζωής της επιχείρησης
- v. Συμφωνία μεταξύ των εταίρων
- vi. Ακύρωση της εταιρείας από κάποιον εταίρο
- vii. Άλλοι λόγοι, εφόσον αυτοί αναφέρονται στο καταστατικό της.

Στο τελευταίο μέρος της μελέτης θα αναφερθούμε στις δυνατότητες που παρέχει η ελληνική νομοθεσία στις εταιρικές μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας να μετατρέψουν τη νομική τους μορφή χωρίς να προηγηθεί εκκαθάριση – λύση της εταιρείας. Παραδείγματος χάριν, μια προσωπική εταιρεία (Ο.Ε., Ε.Ε.) η οποία θέλει να αυξήσει το εταιρικό της κεφάλαιο μέσω χρηματοδότησης από νέους εταίρους και να απαλλάξει τους υπάρχοντες από την απεριόριστη ευθύνη για τις υποχρεώσεις της, μπορεί να μετατραπεί σε Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. ή Α.Ε. χωρίς να προηγηθεί εκκαθάρισή της.

Φορολόγηση

Σύμφωνα με το Νόμο 4387/2016 για τη φορολογία εισοδήματος, από 1/1/2016 (οικονομικό έτος 2016) οι Ο.Ε. και οι Ε.Ε. φορολογούνται με **συντελεστή φορολογίας 29%** επί των κερδών τους, ανεξάρτητα από το είδος των βιβλίων που τηρούν (απλογραφικά ή διπλογραφικά). Με την καταβολή του φόρου αυτού, εξαντλείται και η φορολογική υποχρέωση, των εταίρων που συμμετέχουν στην Ο.Ε. ή την Ε.Ε., επί των κερδών αυτών.

Επιπλέον, κάθε Ο.Ε. - Ε.Ε. καλείτε να πληρώσει ετήσιο **τέλος επιτηδεύματος 1.000 ευρώ** (600€ για κάθε υποκατάστημα) και **100% προκαταβολή βεβαιωμένου φόρου** για το επόμενο έτος.

Η μοναδική ίσως διαφορά που εντοπίζεται στις φορολογικές υποχρεώσεις μιας προσωπικής εταιρείας που τηρεί απλογραφικά βιβλία με μια αντίστοιχη που τηρεί διπλογραφικά είναι πως στην πρώτη δεν εφαρμόζεται η παρακράτηση φόρου μερισμάτων σε περίπτωση διανομής κερδών στους εταίρους. Αντίθετα στη δεύτερη ισχύει συντελεστής φόρου και παρακράτηση φόρου μερισμάτων 15%, για διανομή μερισμάτων από 1/1/2017 και μετά. Ο φόρος αποδίδεται μέχρι το τέλος του δεύτερου μήνα από την υποβολή της δήλωσης του νομικού προσώπου και με αυτόν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων (εταίρων, κοινωνιών) για τα άνωθεν εισοδήματα.

Οι αμοιβές που καταβάλλονται στους Διαχειριστές των Ο.Ε. - Ε.Ε. φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 4172/2013. Τούτο προκύπτει από συνδυασμό διατάξεων του νόμου αλλά και από τις διευκρινίσεις της υπ' αριθ. ΠΟΛ. 1120/25.4.2014 εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών, όπου επισημαίνεται ότι στις αμοιβές Διοίκησης (που έχουν παρακράτηση φόρου 20%) δεν περιλαμβάνονται οι αμοιβές που καταβάλλονται στα μέλη του Δ. Συμβουλίου της εταιρείας (ούτε φυσικά των Διαχειριστών, εάν η εταιρεία αντί για Δ.Σ. έχει Διαχειριστές).

Αφανής – Συμμετοχική Εταιρεία

Πρόκειται για εταιρεία που δεν έχει νομική προσωπικότητα, επωνυμία ή περιουσία (Silent Partnership) και αποτελεί εσωτερική εταιρεία, υπακούοντας στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Ουσιαστικά είναι μια σύμπραξη δύο ή περισσότερων εταίρων (νομικών ή φυσικών προσώπων), από τους οποίους μόνο ένας εμφανίζεται ως διαχειριστής της εταιρείας και στο όνομα του αναπτύσσεται η δραστηριότητα της. Αυτός ονομάζεται «εμφανής εταίρος» ενώ οι άλλοι αφανείς δεν εμφανίζονται σε καμία απολύτως συναλλαγή με τρίτους και σε καμία περίπτωση δεν ευθύνονται για τυχόν χρέη της εταιρείας. Ο

εταιρικός δεσμός αναπτύσσεται μόνο στις σχέσεις μεταξύ των εταίρων, καθώς στις προς τα έξω σχέσεις φαίνεται ο εμφανής εταίρος, ο οποίος δείχνει να λειτουργεί μόνος του, τη δική του επιχείρηση.

Όπως στις υπόλοιπες εταιρικές μορφές έτσι και στην Αφανή εταιρεία, οι εταίροι, αφανείς και εμφανείς, αναλαμβάνουν αμοιβαία υποχρέωση να συμβάλλουν με τις εισφορές τους στην επιδίωξη ενός κοινού σκοπού. Οι εισφορές μπορεί να είναι χρηματικές ή σε είδος (παραχώρηση κτιρίου, προσφορά εργασίας, τεχνογνωσίας κ.α.) και σύμφωνα με το Νόμο 4072 του 2012, προέρχονται από τους αφανείς εταίρους και καταλήγουν στον εμφανή, εν όλω, εν μέρει ή προς χρήση.

Όπως προαναφέρθηκε, η συγκεκριμένη εταιρεία δεν έχει νομική προσωπικότητα, επωνυμία ή περιουσία. Αυτό σημαίνει ότι ο διαχειριστής (εμφανής εταίρος) συναλλάσσεται αποκλειστικά στο όνομά του, επομένως είναι υπόχρεος για το σύνολο των απαιτήσεων προς τρίτους, με όλη του την περιουσία. Επίσης, είναι αυτός που ασκεί την εσωτερική διαχείριση της εταιρείας, και τα αποκτώμενα από αυτή του ανήκουν. Φυσικά είναι και το πρόσωπο που καλείται να πληρώσει τον αναλογούντα φόρο για το σύνολο των κερδών της εταιρείας. Το οικονομικό αποτέλεσμα που προκύπτει (κέρδος ή ζημία) κατανέμεται μεταξύ των εταίρων βάσει της εταιρικής σύμβασης που έχει υπογραφεί.

Η απάντηση στο ερώτημα γιατί να επιλέξει κάποιος την Αφανή εταιρεία έχει δύο σκέλη: Το πρώτο είναι η ευκολία και η ταχύτητα σύστασης και λύσης, χωρίς πολλά έγγραφα, διατυπώσεις και δημοσιεύσεις, κάτι όμως που συμβαίνει και στις υπόλοιπες προσωπικές εταιρείες, σε ελαχίστως μικρότερο ίσως βαθμό. Το δεύτερο σκέλος, το σημαντικότερο κατά τη γνώμη μας, είναι η δυνατότητα που παρέχει στους εταίρους να μην εμφανίζονται στις συναλλαγές της εταιρείας με τρίτους, είτε για λόγους στρατηγικής, είτε διότι ασκούν άλλο επάγγελμα, ασυμβίβαστο προς τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Ο ιδιάζων χαρακτήρας της λογίζεται ως μειονέκτημα και συχνά οδηγεί σε προβλήματα εσωτερικής διαφάνειας αναφορικά με την διανομή των καθαρών κερδών.

Στη σύγχρονη οικονομική ζωή εντούτοις, είναι αρκετά συνηθισμένες περιπτώσεις τέτοιων συνεργασιών σε οικονομική δραστηριότητα μεγάλης ολκής, με συχνότερη την περίπτωση της εκτέλεσης μεγάλων τεχνικών έργων, όπου περισσότερες από μία τεχνικές εταιρείες συνεργάζονται για την κατασκευή ενός μεγάλου έργου, είτε για λόγους τεχνικούς επειδή το έργο περιλαμβάνει έργα διαφόρων τεχνολογικών πεδίων (δομικά, ηλεκτρολογικά, μηχανολογικά κ.λπ.), είτε για λόγους οικονομικούς επειδή η αξία του έργου υπερβαίνει τις οικονομικές δυνατότητες μιας μόνης εταιρείας. Άλλες μορφές της ίδιας σχέσης αποτελούν οι κοινοπραξίες τραπεζικών ιδρυμάτων για την πραγματοποίηση μεγάλων χρηματοδοτήσεων (π.χ. κρατών), οι κοινοπραξίες εφοπλιστικών επιχειρήσεων για κοινή εκμετάλλευση ακτοπλοϊκών γραμμών, κ.λπ.

Σύσταση

Για τη σύσταση της αφανούς εταιρείας αρκεί η σύναψη εταιρικής σύμβασης μεταξύ των εταίρων, η οποία θα ρυθμίζει τις σχέσεις, τις εισφορές, τη διανομή των κερδών και την ευθύνη των ζημιών. Η σύμβαση αυτή μπορεί να είναι γραπτή ή προφορική και δεν έγκειται σε κανέναν απολύτως περιορισμό. Μοναδική εξαίρεση από την άτυπη σύσταση της αφανούς εταιρείας αποτελεί η εισφορά σε είδος, που

αφορά μεταβίβαση κυριότητας ακινήτου και στην οποία απαιτείται η τήρηση ορισμένου νομικού συστατικού τύπου, με την μη τήρησή του να επιφέρει ακύρωση όλης της εταιρικής σύμβασης.

Φορολόγηση

Σύμφωνα πάντα με το ισχύον φορολογικό σύστημα τα κέρδη που αποκτά μια αφανής - συμμετοχική εταιρεία η οποία ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα θεωρείται είτε ότι αποκτώνται από τον εμφανή εταίρο, είτε στα πλαίσια συνεργασίας. Αν έχει προηγηθεί ιδιωτικό συμφωνητικό θεωρημένο στην αρμόδια ΔΟΥ (κοινή περίπτωση) τότε η εταιρεία φορολογείται σύμφωνα με τον ενιαίο συντελεστή φορολογίας των επιχειρήσεων (29%). Σε διαφορετική περίπτωση, η φορολογία γίνεται μέσω του εμφανή εταίρου.

Μικτές

Θα ήταν ορθότερο, κατά τη γνώμη μας, οι Μικτές εταιρείες να αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστή νομική μορφή και να μην εντάσσονται ή συγχέονται με τις εταιρείες κεφαλαίου καθώς αποτελούν μια ενδιάμεση νομική μορφή εταιρειών, δανειζόμενες στοιχεία τόσο από τις προσωπικές (Ο.Ε., Ε.Ε.) όσο και από τις κεφαλαιουχικές (Α.Ε.). Είναι σύνηθες το φαινόμενο της μετατροπής προσωπικών εταιρειών σε μικτές (Ε.Π.Ε - Ι.Κ.Ε.) ή μικτών σε κεφαλαιουχικές (Α.Ε.) ακολουθώντας έτσι μια λογική πορεία ανάπτυξης της επιχείρησης. Αναλύοντας στη συνέχεια τις κυριότερες μικτές εταιρείες όπως την Εταιρεία Περιορισμένη Ευθύνη, την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία και τους μονοπρόσωπους τύπους τους καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι εταιρείες αυτές συνδυάζουν πλεονεκτήματα τόσο των προσωπικών εταιρειών όσο και των κεφαλαιουχικών, ενώ παράλληλα ελαχιστοποιούν τα όποια μειονεκτήματα, γεγονός που τις κάνει ιδιαίτερα ελκυστικές στους νέους επιχειρηματίες. Είναι χαρακτηριστικό πως πάνω από το 45% των νέων εταιρειών ανήκουν σε αυτή την κατηγορία, αφού σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Ανάπτυξης, το 39% των νέων εταιρειών είναι Ι.Κ.Ε. και περίπου 8% Ε.Π.Ε.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Ο νομοθέτης δεν καταλήγει σε κάποιον ορισμό σχετικά με την Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, αφήνοντας προφανώς το έργο αυτό στην οικονομική και νομική επιστήμη. Το 1^ο άρθρο του Νόμου 3190/1955, απλώς περιγράφει την έννοια της Ε.Π.Ε. και ορίζει το κύριο χαρακτηριστικό της, που δεν είναι άλλο από την περιορισμένη ευθύνη των εταίρων για τις υποχρεώσεις της. Σε κάθε περίπτωση, η Ε.Π.Ε. είναι μία ενδιάμεση (Μικτή) εταιρική μορφή ανάμεσα στις Προσωπικές και στις Κεφαλαιουχικές εταιρείες. Αποτελεί δε εμπορική εταιρεία, ακόμη και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση, κατά το άρθρο 3 του Νόμου 3190/1955. Όσον αφορά τα μέλη της Ε.Π.Ε. η νομολογία, σχεδόν χωρίς εξαίρεση, δέχεται ότι από αυτό και μόνο το γεγονός της συμμετοχής τους στην εταιρεία, δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. Για να συμβεί αυτό θα πρέπει ο συγκεκριμένος εταίρος να έχει ενεργή συμμετοχή στις δραστηριότητες της εταιρείας.

Η σημαντικότερη ομοιότητα της Ε.Π.Ε. με την Α.Ε. και ταυτοχρόνως μεγάλο πλεονέκτημά της είναι η εταιρική ευθύνη. Για τις εταιρικές της υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η ίδια η Ε.Π.Ε. (το νομικό πρόσωπο) με την παρουσία της και όχι οι εταίροι της, οι οποίοι, αν και μετέχουν στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρείας, ευθύνονται περιορισμένα και κινδυνεύουν να χάσουν μόνο την εταιρική τους μερίδα.

Τα διοικητικά όργανα της εταιρείας είναι η «Γενική Συνέλευση» των εταίρων που συγκαλείται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο και ο «Διαχειριστής» που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.). Στη λήψη αποφάσεων απαιτείται η πλειοψηφία τόσο των εταιρικών μεριδίων όσο και των εταίρων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα).

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης μπορεί να συστήσει και ένα μόνο πρόσωπο ή μία ήδη συσταθείσα Ε.Π.Ε. να μετατραπεί σε μονοπρόσωπη. Ωστόσο, η μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. είναι άκυρη, αν ο εταίρος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που τη συνέστησε είναι και μοναδικός εταίρος σε άλλη μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε., ή αν έχει συσταθεί από άλλη μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε..

Βασικά Χαρακτηριστικά

- Αποτελεί νομικό πρόσωπο και είναι εμπορική εταιρεία κατά το τυπικό κριτήριο, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορικός.
- Το αρχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε ίσα μερίδια, τις «μερίδες συμμετοχής». Κάθε εταίρος μετέχει μόνο με μια μερίδα συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να παρασταθεί με μετοχές, όπως γίνεται π.χ. στην Α.Ε. και δεν μπορεί να μεταβιβαστεί αν δεν συμφωνούν όλοι οι εταίροι. Κάθε μερίδα συμμετοχής δύναται να αποτελείται από περισσότερα εταιρικά μερίδια, αν η εισφορά του είναι πολλαπλάσια του ελαχίστου ποσού που ορίζει το καταστατικό.
- Η ευθύνη των εταίρων είναι περιορισμένη. Αντίθετα από τις προσωπικές εταιρείες υπάρχει διαχωρισμός της περιουσίας της εταιρείας από την προσωπική περιουσία των εταίρων.
- Διαθέτει συγκεκριμένους όρους δημοσιότητας καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της και υποχρεούται σε τήρηση οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.
- Έχει ορισμένη διάρκεια (αν και η παράλειψη αναγραφής της διάρκειας δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρείας).
- Κάθε συνιδιοκτήτης Ε.Π.Ε. είναι ελεύθερος επαγγελματίας και ως εκ τούτου έχει υποχρέωση να είναι ασφαλισμένος στο Ο.Α.Ε.Ε. και να πληρώνει εισφορές ανάλογα με τα κέρδη που αποκομίζει από αυτή.
- Ο διαχειριστής της Ε.Π.Ε., έχει τη δυνατότητα να διοικεί την εταιρεία σαν να είναι ο μοναδικός ιδιοκτήτης και ως εκ τούτου έχει προσωπική ευθύνη για παράνομες πράξεις της εταιρείας και τυχόν παράνομη πτώχευσή της, με όριο το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας του.
- Η λήψη αποφάσεων γίνεται κατά πλειοψηφία πλέον του μισού του συνολικού αριθμού των εταίρων της ΕΠΕ, οι οποίοι εκπροσωπούν πλέον του μισού του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Πλεονεκτήματα

- i. Περιορισμένη ευθύνη των εταίρων για τις υποχρεώσεις της εταιρείας (μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο εταιρικό κεφάλαιο)
- ii. Απουσία ελαχίστου αρχικού κεφαλαίου – Καταργήθηκε με το Ν. 4156/2013
- iii. Ευελιξία στη λήψη αποφάσεων σε σχέση με μια Α.Ε.
- iv. Βελτιωμένη πιστοληπτική ικανότητα λόγω της τήρησης διπλογραφικών βιβλίων
- v. Γρήγορη και εύκολη διαδικασία σύστασης μέσω της «Υπηρεσίας μιας Στάσης»
- vi. Δυνατότητα συγκέντρωση μεγαλύτερου αρχικού κεφαλαίου έναντι των (Ο.Ε., Ε.Ε.)

Μειονεκτήματα

- i. Αδυναμία άντλησης κεφαλαίων από τις αγορές χρήματος (χρηματιστήριο, ομόλογα)
- ii. Έλλειψη εμπιστοσύνης των συναλλασσόμενων για την εκτέλεση μεγάλων έργων, λόγω ύπαρξης μικρού κεφαλαίου σε σχέση με Α.Ε.
- iii. Τήρηση αυστηρών λογιστικών – ελεγκτικών κανόνων και όρων δημοσιότητας (κατάρτιση και δημοσίευση λογιστικών καταστάσεων (Ισολογισμός, ΚΑΧ), έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού) καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της
- iv. Υψηλότερο λειτουργικό κόστος λόγω των παραπάνω
- v. Απαγορεύεται η άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων, όπως τραπεζικές, ασφαλιστικές και χρηματιστηριακές υπηρεσίες, διαχείριση χαρτοφυλακίου αξιόγραφων, διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματοδοτική μίσθωση κ.α..

Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.)

Η Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. είναι μια ιδιαίτερη μορφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, που συστήνεται ή εξαγοράζεται από ένα μόνο πρόσωπο. Το πρόσωπο αυτό, φυσικό ή νομικό, δεν μπορεί να συμμετέχει ως μοναδικός εταίρος σε άλλη παρόμοια εταιρεία. Αυτό συνεπάγεται ότι μια Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. δεν έχει το δικαίωμα να εξαγοράσει ή να γίνει μοναδικός εταίρος σε άλλη Μ.Ε.Π.Ε.

Κατά τη Γενική Συνέλευση των Εταίρων, όπου υπάρχει ένας μόνο εταίρος, παρίσταται και υπογράφει τα πρακτικά συμβολαιογράφος, έτσι ώστε να υπάρχει κάποιος έλεγχος από την πλευρά της Πολιτείας.

Ίδρυση – Σύσταση

Τα λίγα τελευταία χρόνια οι ενάρξεις των εταιρειών γίνονται αποκλειστικά από την Υπηρεσία Μιας Στάσης (ΥΜΣ). Έτσι, μετά τις Προσωπικές (Ο.Ε., Ε.Ε.) και η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε., Μ.Ε.Π.Ε.) συστήνεται με την προσκόμιση στην «ΥΜΣ» (για τις Ε.Π.Ε. «ΥΜΣ» θεωρείται και ο πιστοποιημένος συμβολαιογράφος που θα συντάξει τη συμβολαιογραφική πράξη σύστασης) συγκεκριμένων εγγράφων και δικαιολογητικών, μέσα σε μια - δυο μέρες και με ελάχιστα χρήματα. Ας

δούμε αναλυτικά τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν νέοι επιχειρηματίες για τη σύσταση μιας Ε.Π.Ε..

Το 1^ο βήμα αφορά τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν πριν την επίσκεψη στην «ΥΜΣ» & περιλαμβάνει:

- Τη σύνταξη του καταστατικού της εταιρείας, το οποίο αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας και προδιαγράφει όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των εταίρων, στη διοίκηση της εταιρείας, τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Η σύνταξη μπορεί να γίνει σε δικηγόρο, συμβολαιογράφο ή με τη χρήση προτυποποιημένου καταστατικού και σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 3190/1955 το καταστατικό της Ε.Π.Ε. πρέπει να περιέχει τουλάχιστον:
 - Τα αναλυτικά προσωπικά στοιχεία των εταίρων
 - Την εταιρική επωνυμία
 - Την έδρα, το σκοπό και τη διάρκεια της εταιρείας
 - Την ιδιότητά της ως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης
 - Το αρχικό κεφάλαιο της εταιρείας, τη μερίδα συμμετοχής και τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων του καθενός, καθώς και βεβαίωση των ιδρυτών για την καταβολή του κεφαλαίου
 - Το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, την αποτίμησή και το σύνολο της αξίας τους
 - Πιθανές συμφωνίες των εταίρων περί συμπληρωματικών εισφορών, ανταγωνισμού, μεταβιβάσεως εταιρικού μεριδίου, αποχώρησης εταίρου, λύσεως της εταιρείας για λόγους που δεν προβλέπονται εκ νόμου καθώς και κανονισμών για τον έλεγχο της διαχείρισης
- Την επαγγελματική της έδρα. Το χώρο δηλαδή που θα στεγάζεται η επιχείρηση. Εάν ο χώρος είναι ιδιόκτητος απαιτείται τίτλος κυριότητας ενώ σε περίπτωση μίσθωσης ή παραχώρησης χρήσης, απαιτείται «Απόδειξη Υποβολής Δήλωσης Πληρ/κων Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας».
- Φορολογική ενημερότητα των ιδρυτών / εταίρων και του διαχειριστή.
- Το όνομα του αντιπροσώπου των ιδρυτών για τις διαδικασίες σύστασης της εταιρείας.

Το 2^ο βήμα περιλαμβάνει την υποβολή των εγγράφων που απαιτούνται για την έναρξη σύστασης της εταιρείας, από τους ιδρυτές / αιτούντες ή τον εκπρόσωπο τους στον πιστοποιημένο συμβολαιογράφο.

Για τους ιδρυτές που είναι φυσικά πρόσωπα απαιτούνται:

- Αστυνομική ταυτότητα ή διαβατήριο για υπηκόους κρατών εκτός Ε.Ε..
- Άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, αν πρόκειται για υπηκόους κρατών εκτός Ε.Ε. που θα οριστούν ως διαχειριστές της Ε.Π.Ε.
- Εφόσον η διαδικασία σύστασης γίνεται με εκπρόσωπο, εξουσιοδότηση των ιδρυτών με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής τους.
- Τα αποδεικτικά κατάθεσης στην τράπεζα ή την πληρωμή 70 € στον συμβολαιογράφο για το γραμμάτιο κόστους είσπραξης

- Συμπληρωμένα έντυπα «Δήλωση Απόδοσης Α.Φ.Μ / μεταβολής ατομικών στοιχείων» και «Δήλωση Σχέσεων Φορολογουμένου», όπου απαιτείται, για τη χορήγηση ΑΦΜ στους ιδρυτές, εφόσον αυτοί δεν διαθέτουν.
- Εάν ο χώρος είναι ιδιόκτητος, επικυρωμένο αντίγραφο τίτλου κυριότητας από δικηγόρο ενώ αν είναι μισθωμένος ή με παραχώρηση χρήσης για έδρα της υπό σύσταση Ε.Π.Ε. απαιτείται «Απόδειξη Υποβολής Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας».
- Μετά τη συμπλήρωση των απαραίτητων εντύπων (Μ3, Μ6, Μ7, Μ8) για τη χορήγηση ΑΦΜ στην εταιρεία, οι αιτούντες τη σύσταση και καταχώριση αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ, συμπληρώνουν και καταθέτουν στην «ΥΜΣ» εντολή ώστε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη σύσταση της εταιρείας. Με την χορήγηση της εντολής τεκμαίρεται η συγκατάθεση των ιδρυτών της υπό σύσταση εταιρείας για την αναζήτηση και λήψη από την «ΥΜΣ» των πιστοποιητικών και των βεβαιώσεων, που χρειάζονται για τη σύσταση της εταιρείας. Η εντολή αυτή, περιλαμβάνει και ενσωματώνει τις ακόλουθες αιτήσεις:
 1. Αίτηση προελέγχου Επωνυμίας και Διακριτικού Τίτλου και καταχώρησης αυτών στο Επιμελητήριο
 2. Αίτηση Εγγραφής στο οικείο Επιμελητήριο
 3. Αίτηση Καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ
 4. Αίτηση για τη Χορήγηση ΑΦΜ στους ιδρυτές της εταιρείας που δεν διαθέτουν και στην εταιρεία μετά τη σύστασή της
 5. Αίτηση χορήγησης Αντίγραφου Φορολογικής Ενημερότητας των ιδρυτών, εφόσον δεν προσκομίζεται
 6. Αίτηση για αποστολή ανακοίνωσης προς τους αρμόδιους κατά περίπτωση ασφαλιστικούς οργανισμούς της σύστασης της Ε.Π.Ε. (Ο.Α.Ε.Ε.) και αποστολή των στοιχείων των εταίρων και διαχειριστών

* Για τους ιδρυτές νομικά πρόσωπα ημεδαπής ή αλλοδαπής τα δικαιολογητικά διαφέρουν

Εφόσον έχουν ολοκληρωθεί οι προηγούμενες διαδικασίες (προέλεγχος επωνυμίας, προέγκριση χρήσης επωνυμίας, ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα των ιδρυτών, εγγραφή στο ασφαλιστικό ταμείο των ιδρυτών, χορήγηση ΑΦΜ στους ιδρυτές εφόσον απαιτείται) και πρόκειται να συσταθεί εταιρεία με τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, ο συμβολαιογράφος, ο οποίος λειτουργεί ως ΥΜΣ προβαίνει στη σύνταξη της συμβολαιογραφικής πράξης, παρουσία των ιδρυτών ή των ειδικών πληρεξουσίων τους, αφού πρώτα παραλάβει τα αποδεικτικά πληρωμής του Τέλους καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ., του Κόστους εγγραφής στο Επιμελητήριο, της Εισφοράς υπέρ ΤΝ και Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων και του ΦΣΚ Δικαιώματος εγγραφής στον ΟΑΕΕ.

Εν συνεχεία, καταχωρεί ηλεκτρονικά τα στοιχεία της εταιρείας καθώς και το καταστατικό της στη βάση δεδομένων του Γ.Ε.ΜΗ, το οποίο χορηγεί τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ και τον επιστρέφει ηλεκτρονικά μαζί με τον Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης, συντάσσει ανακοίνωση την οποία αποστέλλει στο Εθνικό Τυπογραφείο για τη δημοσίευση της σύστασης της εταιρείας στο Τεύχος ΑΕ- ΕΠΕ και Γ.Ε.ΜΗ και κατόπιν διαβιβάζει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών τον Κωδικό Γ.Ε.ΜΗ., τον Κωδικό Αριθμό

Καταχώρισης, τα στοιχεία προσδιορισμού της έδρας και των λοιπών εγκαταστάσεων και τα σχετικά έντυπα που έχουν υποβληθεί από τον αιτούντα για την έκδοση Α.Φ.Μ. και τη σύσταση της εταιρείας. Ο ΑΦΜ αποδίδεται άμεσα από το Υπουργείο Οικονομικών και αποστέλλεται ηλεκτρονικά.

Τέλος, η διαδικασία ολοκληρώνεται με την καταχώρηση της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ., την αποστολή των στοιχείων των εταίρων στο αρμόδιο περιφερειακό τμήμα του Ο.Α.Ε.Ε. όπου και θα ασφαλισθούν και ην καταχώρηση της εταιρείας στα Μητρώα του αρμόδιου επιμελητηρίου.

Κόστος

Οι επιχειρηματίες που θα συστήσουν την Ε.Π.Ε. καλούνται να πληρώσουν το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρείας το οποίο περιλαμβάνει το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης Εταιρείας (70 €), το τέλος καταχώρησης στο Γ.Ε.Μ.Η (10 ΕΥΡΩ), το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο και το Τέλος υπέρ του Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών, το οποίο ανέρχεται σε 5,80 ευρώ. Η αμοιβή συμβολαιογράφου είναι περίπου 45€ για την σύνταξη του συμβολαίου και 6 € ανά φύλλο + Φ.Π.Α..

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας, εκτός από τη φορολογική δαπάνη που θα παρουσιάσουμε παρακάτω, περιλαμβάνει την καταβολή τέλους επιτηδεύματος 1.000 € και 150 € τέλος τήρησης της μερίδας του υπόχρεου στο Γ.Ε.ΜΗ. Συνυπολογίζονται σε αυτά το λογιστικό κόστος (διπλογραφικά βιβλία), το κόστος ορκωτών ελεγκτών (έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού) και οι ασφαλιστικές εισφορές στον ΟΑΕΕ.

Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)

Με το Ν.4072/2012 (ΦΕΚ Α' 86) θεσπίστηκε μια νέα εταιρική μορφή, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.). Πρόκειται για μια εταιρική μορφή που λειτουργεί ως ενδιάμεσος κρίκος των μικρών και μεγάλων εταιρειών, παρουσιάζοντας αρκετές ομοιότητες με την Ε.Π.Ε., χωρίς όμως να εμπίπτει στις «εταιρικές» οδηγίες της Ε.Ε. Αντιστοιχεί στο διεθνή όρο Private Company και παραπέμπει στη σχεδιαζόμενη από την Ε.Ε. Societas Private Europaea (ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρεία).

Ειδικό χαρακτηριστικό της Ι.Κ.Ε. και εξήγηση της προσαρμοστικότητας, χρηστικότητας και ευελιξίας της είναι όχι τόσο το κεφάλαιο του 1 ευρώ, όσο η μεγάλη καταστατική ελευθερία. Το καταστατικό, μέσα σε νόμιμα πλαίσια, ουσιαστικά διαμορφώνει τους κανόνες λειτουργίας της εταιρείας. Βασική πρωτοτυπία της ελευθερίας αυτής είναι η διεύρυνση των δυνατών εισφορών που επιτρέπει πολλούς τρόπους συνδρομής στην κοινή προσπάθεια. Όμως και πολλές άλλες καταστατικές ρήτρες είναι διαθέσιμες, όπως είναι η δυνατότητα του διαχειριστή να τροποποιεί το καταστατικό (άρθρο 68 § 3), ο διορισμός του διαχειριστή - ενδεχομένως και της πλειοψηφίας των διαχειριστών - από έναν εταίρο (άρθρο 60), η ανάκληση από τους εταίρους του διαχειριστή ορισμένου χρόνου μόνο για ορισμένους λόγους (άρθρο 59) και πολλά άλλα.

Συνεπώς ένα από τα προτερήματα της Ι.Κ.Ε. είναι η ικανότητά της να διαμορφώνεται σύμφωνα με τα θέλω των εταίρων της και να παίρνει πολλές διαφορετικές μορφές και εκδοχές, που μπορούν να την τοποθετήσουν από τη μια άκρη του εταιρικού φάσματος, τις προσωπικές εταιρίες, μέχρι την άλλη, τις κεφαλαιουχικές. Όπως στην Ε.Π.Ε. έτσι και στην Ι.Κ.Ε. η ευθύνη των εταίρων περιορίζεται στο ποσό της

εισφοράς τους στο κεφάλαιο και δεν επεκτείνεται στην ατομική τους περιουσία ενώ το εταιρικό μερίδιο αντιπροσωπεύει τη συμμετοχή κάθε εταίρου. Ωστόσο, σημαντική διαφορά σε σχέση με την Ε.Π.Ε. αποτελεί το γεγονός ότι οι εταίροι - μη διαχειριστές - δεν υπάγονται υποχρεωτικά σε Οργανισμό Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΑΕΕ κ.λπ.).

Η Ι.Κ.Ε. μπορεί να συσταθεί μονοπρόσωπη ή να καταστεί στη συνέχεια μονοπρόσωπη, μετά από την αποχώρηση εταίρου ή εταίρων. Στην περίπτωση της Μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε., ο μοναδικός εταίρος, υπόκειται σε υποχρέωση ασφάλισης στον ΟΑΕΕ.

Βασικά Χαρακτηριστικά

- Είναι κεφαλαιουχική εταιρεία με νομικό πρόσωπο.
- Για τη σύστασή της απαιτείται η συμμετοχή ενός τουλάχιστον εταίρου με τη λήψη τουλάχιστον ενός μεριδίου που αντιστοιχεί σε κεφαλαιακή εισφορά αξίας από 1 € και πάνω.
- Η συμμετοχή εταίρων και η λήψη μεριδίων μπορεί να γίνει με κεφαλαιακές, με εξωκεφαλαιακές και με εγγυητικές εισφορές. Η αξία των 2 τελευταίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναλαμβάνει ο εταίρος έναντι των δανειστών της εταιρείας.
- Η διάρκεια της εταιρείας είναι υποχρεωτικά ορισμένου χρόνου. Αν δεν ορίζεται στο καταστατικό χρόνος, η εταιρεία διαρκεί για 12 έτη. Ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί.
- Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της.
- «Εταιρικοποίηση» των εξωεταιρικών συμβάσεων μέσω του καταστατικού της.
- Η δημοσιότητα της εταιρείας πραγματοποιείται είτε στην ιστοσελίδα της είτε στο Γ.Ε.ΜΗ.
- Συστήνεται και τροποποιείται με απλό ιδιωτικό έγγραφο, δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό.
- Τηρεί υποχρεωτικά διπλογραφικά βιβλία.
- Για την ενίσχυση της ευελιξίας της παρέχεται από τον νόμο η δυνατότητα λήψης αποφάσεων των εταίρων τόσο εντός όσο και εκτός συνέλευσης, η δε συνέλευση συγκαλείται από τον διαχειριστή 8 ημέρες πριν από την πραγματοποίησή της.
- Απλοποιημένες διαδικασίες προβλέπονται και για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών αποτελεσμάτων, την συνεδρίαση των οργάνων της κλπ.
- Η διανομή κερδών στους εταίρους έπεται της δημιουργίας αποθεματικού. Διανομή των ετήσιων κερδών γίνεται, αφού πρώτα αφαιρεθεί το 1/20 αυτών για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.

Καινοτομία

Η καινοτομία της Ι.Κ.Ε. έγκειται στη δυνατότητα αποσύνδεσης της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Ενώ δηλαδή στις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. οι μετοχές και τα εταιρικά μερίδια αποτελούν τμήμα του κεφαλαίου και προσδιορίζουν το μέγεθος της συμμετοχής καθενός, ανάλογα με τον αριθμό μεριδίων που κατέχει, στην Ι.Κ.Ε. τα πράγματα είναι διαφορετικά. Τα εταιρικά μερίδια

ανάγονται όχι αποκλειστικά στο κεφάλαιο, ως μοναδικό παρονομαστή, αλλά σε έναν ευρύτερο παρονομαστή, που αποτελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών. Γίνεται διαχωρισμός των λειτουργιών των εταίρων μέσα στην επιχείρηση καθώς υπάρχουν εταίροι που εισφέρουν μετρητά, περιουσιακά στοιχεία, εταίροι που ασχολούνται με την καθημερινή δραστηριότητα (προσφορά εργασίας), εταίροι που εισφέρουν φερεγγυότητα, παρέχουν εγγυήσεις ατομικές ή εμπράγματες, εταίροι που εισφέρουν ειδικές γνώσεις και επιστημονικές ικανότητες.

Ο νέος αυτός εταιρικός τύπος, διευκολύνει τη συνεργασία και την συνύπαρξη μεταξύ των εταίρων αυτών, καθιστώντας την, κατάλληλη για οικογενειακές επιχειρήσεις, καθώς και για επιχειρήσεις και συνεργασίες νέων επιχειρηματιών.

Πλεονεκτήματα

- i. Χαμηλό κόστος σύστασης και λειτουργίας
- ii. Γρήγορη σύσταση μέσω της ΥΜΣ
- iii. Δεν απαιτείται αρχικό κεφάλαιο
- iv. Ταχύτητα και ευελιξία στη λήψη αποφάσεων, καθώς αυτές μπορούν να παρθούν και εκτός της Γενικής Συνέλευσης, σύμφωνα με όσα ορίζει το καταστατικό της
- v. Προσαρμοστικότητα στις ανάγκες και τις επιδιώξεις των εταίρων με τη δυνατότητα «επισημοποίησης» εξωεταιρικών συμφωνιών μέσω του καταστατικού της
- vi. Έχει νομική προσωπικότητα και ευθύνεται αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις
- vii. Μόνο ο διαχειριστής είναι υποχρεωμένος να ασφαλιστεί στον ΟΑΕΕ
- viii. Δέχεται εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές (π.χ. ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων)

Μειονεκτήματα

- i. Έχει αποκλειστικά εμπορική ιδιότητα, ανεξαρτήτως του σκοπού σύστασής της
- ii. Διατηρεί υποχρεωτικά διπλογραφικά βιβλία οπότε αυξάνεται το λογιστικό κόστος
- iii. Δεν μπορεί να αντλήσει χρήματα από τις Χρηματαγορές
- iv. Δύσκολη μεταβίβαση μεριδίων (γίνεται μόνο όπως προβλέπεται από το καταστατικό)
- v. Ο νόμος απαλλάσσει τον διαχειριστή από κάθε ευθύνη για ζημιές που προκάλεσε

Ίδρυση – Σύσταση

Η σύσταση της Ι.Κ.Ε. γίνεται μέσω της ΥΜΣ του Γ.Ε.ΜΗ και δεν διαφέρει σημαντικά από αυτή της Ο.Ε.. Τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν οι ιδρυτές είναι τα ίδια και περιγράφηκαν παραπάνω. Το καταστατικό της εταιρείας καταρτίζεται κατά κανόνα με ιδιωτικό συμφωνητικό, χωρίς να είναι απαραίτητη η παρουσία συμβολαιογράφου και θα πρέπει να ορίζει τα

ακόλουθα: Σύσταση, Επωνυμία, Εταίρους, Έδρα, Διάρκεια, Σκοπό, Αρχικό Κεφάλαιο, Μεριδία, Εισφορές, Τρόπο διαχείρισης, Ειδικούς όρους και συμφωνίες καθώς και τη διαδικασία Επίλυσης Διαφορών. Σε περίπτωση πάντως που βάσει ειδικής διάταξης νόμου (π.χ. όταν εισφέρεται εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου) απαιτείται, η σύσταση της Ι.Κ.Ε. γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Οι επιχειρηματίες – ιδρυτές της Ι.Κ.Ε. καλούνται αρχικά να πληρώσουν μόνο το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης της Εταιρίας (70 €) και μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών, ενώ το τέλος καταχώρησης στο Γ.Ε.Μ.Η (10 €), το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο, το τέλος υπέρ του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών (5,80 €) και το τέλος υπέρ του Ταμείου Νομικών (0,5% επί του κεφαλαίου-κεφαλαιακές εισφορές εάν συστήνεται με ιδιωτικό συμφωνητικό αλλιώς το ποσοστό ποικίλει) καταβάλλονται πριν από την καταχώρηση της εταιρίας στο Γ.Ε.Μ.Η. Στο προαναφερθέν κόστος σύστασης δεν περιλαμβάνονται αμοιβές και τέλη δημοσίευσης στο ΦΕΚ Α.Ε. και Ε.Π.Ε..

Η επωνυμία σχηματίζεται, είτε από το όνομα του ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκεί. Δεν πρέπει να ξεπερνά τους 120 χαρακτήρες και πρέπει να περιέχονται σε κάθε περίπτωση ολογράφως οι λέξεις Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία ή σε συντομογραφία Ι.Κ.Ε. Εάν η εταιρεία είναι μονοπρόσωπη, στην επωνυμία συμπεριλαμβάνονται οι λέξεις «Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.». Επίσης, η επωνυμία μπορεί να αποδίδεται με λατινικούς χαρακτήρες ή σε ξένη γλώσσα, ενώ το καταστατικό μπορεί να είναι και σε άλλη γλώσσα.

Με την υποβολή των απαραίτητων εγγράφων, η ΥΜΣ αφού τα ελέγξει, προβαίνει σε προέλεγχο επωνυμίας και διακριτικού τίτλου της Ι.Κ.Ε., στην χορήγηση ΑΦΜ στους εταίρους (νομικά πρόσωπα) / ιδρυτές της Ι.Κ.Ε., αν αυτοί δεν διαθέτουν, εισπράττει όλα τα ποσά που αποτελούν το Γραμμάτιο Ενιαίου Κόστους Σύστασης, καταχωρεί τα στοιχεία της εταιρείας στη βάση δεδομένων του Γ.Ε.Μ.Η., χορηγεί στην Ι.Κ.Ε. ΑΦΜ και βεβαίωση για τη καταχώρηση της στο Γ.Ε.Μ.Η. και διαβιβάζει τον πλήρη φάκελο (με όλα τα δικαιολογητικά) στην αρμόδια Υπηρεσία στο Γ.Ε.Μ.Η. του Επιμελητηρίου. Η Ι.Κ.Ε. αποκτά νομική προσωπικότητα κατά την εγγραφή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.Μ.Η.).

Φορολόγηση Ε.Π.Ε. - Ι.Κ.Ε.

Οι νόμοι 4387/2016 και 4389/2016 επιφέρουν από 1/1/2016 αλλαγές στη φορολογία των Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε. Πιο συγκεκριμένα:

- Τα συνολικά κέρδη των εταιρειών αυτής της μορφής, οι οποίες τηρούν υποχρεωτικά διπλογραφικά βιβλία, φορολογούνται με τον γνωστό συντελεστή φορολογίας 29%,
- ενώ για τα διανεμόμενα στους εταίρους κέρδη ή μερίσματα ισχύει επιπλέον φορολογική επιβάρυνση 15% με αντίστοιχη παρακράτηση (εισοδήματα 01/01/17 και μετά).
- Η αμοιβή του διαχειριστή φορολογείται ως εισόδημα μισθωτής εργασίας.
- Η προκαταβολή φόρου ισούται και εδώ με το 100% του φόρου που προκύπτει από την υποβαλλόμενη δήλωση.
- Τέλος επιτηδεύματος 1.000 €.

Κεφαλαιουχικές Εταιρείες

Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

Η ύπαρξη πολλών διαφορετικών νομικών μορφών επιχειρήσεων δίνει τη δυνατότητα σε κάθε νέο επιχειρηματία να επιλέξει τον καταλληλότερο τύπο επιχείρησης, σύμφωνα πάντα με τις οικονομικές συνθήκες, το επιχειρηματικό σχέδιο και τα χαρακτηριστικά της επένδυσής του. Όταν μιλάμε για νέες, καινοτόμες ή μη, επιχειρήσεις, η πλέον αρμόζουσα μορφή θεωρείται η Ατομική επιχείρηση και οι Προσωπικές εταιρείες. Αν πάλι το επιχειρηματικό σχέδιο ή/και το μέγεθος της επένδυσης το απαιτούν, η επιλεχθείσα νομική μορφή μπορεί να είναι αυτή της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ) ή της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (ΙΚΕ). Ωστόσο, δεν είναι λίγες οι φορές που μια νεοσύστατη εταιρεία επιλέγει εξ αρχής το μοντέλο της Ανώνυμης Εταιρείας ή, συνηθέστερα, μετατρέπεται σε Α.Ε., μετά το πρώτο διάστημα λειτουργίας της.

Η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.), στην κοινή της μορφή με την οποία άλλωστε θα ασχοληθούμε, αποτελεί το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα κεφαλαιουχικής εταιρείας, αφού το κεφάλαιό της διαιρείται σε ίσης αξίας μετοχές. Στην Α.Ε. η πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού στηρίζεται στην περιουσιακή και όχι στην προσωπική συμβολή των εταίρων και σύμφωνα με το Ν.2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», ο οποίος ουσιαστικά προσδιόρισε και το νομικό πλαίσιο λειτουργίας της στη χώρα μας, η Α.Ε. έχει πάντα εμπορική ιδιότητα, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι η άσκηση εμπορικής επιχείρησης. Η σύσταση της μπορεί να γίνει είτε από φυσικά πρόσωπα (εφόσον έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος ηλικίας τους) είτε από νομικά, ενώ η διοίκηση της είναι τελείως ανεξάρτητη από τη μετοχική ιδιότητα και πραγματοποιείται από το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο με τη σειρά του εκλέγεται από το ανώτατο όργανο της Α.Ε., τη γενική συνέλευση των μετόχων. Σύνηθες είναι το φαινόμενο ύπαρξης μελών στο διοικητικό συμβούλιο, ανθρώπων που δεν διαθέτουν μετοχές της εταιρείας.

Ανέκαθεν, ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα της Α.Ε. έναντι των προσωπικών εταιρειών ήταν η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων της, μέχρι του ύψους του μετοχικού τους κεφαλαίου. Η ευθύνη για τις υποχρεώσεις της εταιρείας βαρύνει αποκλειστικά την ίδια την εταιρεία και την περιουσία της και όχι τους μετόχους. Το διαχρονικό αυτό πλεονέκτημα μετριάστηκε με την τροποποίηση του κώδικα φορολογικής διαδικασίας (ΦΕΚ 12/2013), σύμφωνα με την οποία οι μέτοχοι που διαθέτουν μερίδιο πάνω από 10%, είναι υπεύθυνοι για τις οφειλές της εταιρείας σε φόρους και ασφαλιστικές εισφορές, ακόμα και αν δεν συμμετέχουν στη διοίκηση της. Παρόλα αυτά, η ευθύνη τους εξακολουθεί να περιορίζεται αισθητά έναντι της ευθύνης που φέρουν τα μέλη των προσωπικών εταιρειών.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή, παρουσιάζοντας επιγραμματικά τα κύρια χαρακτηριστικά που διακρίνουμε στην Ανώνυμη Εταιρεία, τη διαδικασία και τους περιορισμούς για την σύστασή της αλλά και τα πλεονεκτήματα / μειονεκτήματα της έναντι των υπολοίπων νομικών μορφών. Τέλος, θα αναφερθούμε στη φορολόγηση αλλά και τις αυξημένες υποχρεώσεις δημοσίευσης οικονομικών στοιχείων.

Βασικά Χαρακτηριστικά

- Για τη σύσταση της εταιρείας θα πρέπει να καταβληθεί αρχικό κεφάλαιο ύψους 24.000 € ή μεγαλύτερο, ανάλογα με το είδος και τις δραστηριότητές της, χωρίς πάντως η εισφορά να γίνεται αποκλειστικά σε μετρητά (π.χ. ακίνητα).
- Το αρχικό κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα μερίδια που ενσωματώνονται σε έγγραφα, τις μετοχές, οι οποίες μπορούν να μεταβιβαστούν ελεύθερα.
- Ισχύουν ιδιαίτερα αυστηροί όροι δημοσιότητας τόσο κατά την ίδρυσή της όσο και καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της. Υποχρεούται ακόμη να δημοσιεύει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που τηρεί (Ισολογισμός, Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, Πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων, Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων, Κατάσταση ταμειακών ροών).
- Η διάρκειά της είναι πολύ μεγάλη (συνήθως 50 έτη) δημιουργώντας αίσθημα σταθερότητας και μακροχρόνιου επιχειρηματικού πλάνου.
- Περιορισμένη ευθύνη των μετόχων έως το ύψος του κεφαλαίου. Σαφής διαχωρισμός προσωπικής και εταιρικής περιουσίας.
- Στην Α.Ε. συναντάμε δύο όργανα διοίκησης, τη Γενική Συνέλευση των μετόχων και το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι συνελεύσεις είναι έκτακτες και τακτικές ενώ κάθε μετοχή αποτελεί μία ψήφο και καθένας έχει δικαίωμα να ψηφίσει ή και να ψηφιστεί.
- Η λήψη αποφάσεων γίνεται κατά πλειοψηφία από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, το οποίο αποτελείται από τα μέλη που ψηφίστηκαν στην Γενική Συνέλευση και έχει ως αρμοδιότητα τη χάραξη της στρατηγικής της εταιρείας, την επίβλεψη και την προώθηση των συμφερόντων της.

Ίδρυση – Σύσταση

Αν εξαιρέσουμε το σχετικά υψηλό απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο για τη σύσταση μιας Α.Ε., ήτοι 24.000 € ή παραπάνω ανάλογα το είδος της, δεν διακρίνουμε ιδιαίτερες διαφορές από την αντίστοιχη διαδικασία της Ε.Π.Ε.. Στα πλαίσια της απλοποίησης της διαδικασίας και της μείωσης του κόστους, η σύσταση γίνεται εξολοκλήρου στην Υπηρεσία Μιας Στάσης. Επιγραμματικά αναφέρουμε τα εξής:

- Υπηρεσία Μιας Στάσης: Πιστοποιημένος συμβολαιογράφος που θα συντάξει τη συμβολαιογραφική πράξη σύστασης.
- Κατάρτιση καταστατικού και προσκόμισή του στην ΥΜΣ. Το καταστατικό αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας και προδιαγράφει όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των μετόχων, στη διοίκηση της εταιρείας, τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της. Πιο συγκεκριμένα το καταστατικό μιας Α.Ε. πρέπει να περιέχει στοιχεία για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας, την έδρα, τη διάρκειά της, το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου, το είδος των μετοχών καθώς και τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοση τους, τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, αν υπάρχουν

περισσότερες κατηγορίες μετόχων, τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες και το αντίστροφο, τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων, τους ελεγκτές, την κατάρτιση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών αλλά και τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της. Επίσης, στα περιεχόμενά του θα πρέπει να συμπεριληφθούν τα ατομικά στοιχεία των νομικών ή φυσικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας, το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή καθώς και τη διάρκεια της πρώτης εταιρικής χρήσης, τη σύνθεση και τη θητεία του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου και τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης, εφόσον η εταιρεία υπάγεται σε έλεγχο.

- Ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Μισθωτήριο ή αποδεικτικό παραχώρησης – ιδιοκτησίας ακινήτου που θα χρησιμοποιηθεί ως έδρα της επιχείρησης.
- Συνολικό κόστος σύστασης: Αυτό περιλαμβάνει το Γραμμάτιο Κόστους Σύστασης Εταιρείας (70€), το τέλος καταχώρησης στο Γ.Ε.Μ.Η (10 €), το κόστος εγγραφής στο επιμελητήριο (καθορίζεται από το κάθε Επιμελητήριο), ένα ειδικό Τέλος υπέρ της Επιτροπής Ανταγωνισμού (1% επί του αρχικού κεφαλαίου που αναγράφεται στο καταστατικό), την Αμοιβή Συμβολαιογράφου (500 € για την σύνταξη του συμβολαίου, 6 € ανά φύλλο, Φ.Π.Α. 24%).
- Καταβολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου, ο οποίος ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου.
- Δημοσίευση στην εφημερίδα της κυβερνήσεως και εγγραφή στα μητρώα του ΓΕΜΗ και του ΕΒΕΑ.
- Έναρξη εργασιών στην οικεία Δ.Ο.Υ.

Φορολόγηση Α.Ε.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, ο Ν. 4387/2016 και 4389/2016 τροποποιεί τη φορολογία των εταιρειών από 1/1/2016 και έπειτα. Οι Α.Ε. εξακολουθούν να φορολογούνται με συντελεστή φορολογίας 29% (Ν.4334/2015) όμως αυξάνεται η φορολογική επιβάρυνση των μερισμάτων από 10% σε 15%. Συνοπτικά, οι φορολογικές υποχρεώσεις μιας Α.Ε. είναι:

- Τα συνολικά κέρδη των Α.Ε. φορολογούνται με συντελεστή φορολογίας 29%.
- Τα διανεμόμενα στους εταίρους κέρδη ή μερίσματα έχουν φορολογική επιβάρυνση 15% με αντίστοιχη παρακράτηση (εισοδήματα 01/01/2017 και έπειτα).
- Η προκαταβολή φόρου ορίζεται στο 100% του φόρου που προκύπτει από την υποβαλλόμενη δήλωση.
- Τέλος επιτηδεύματος 1.000 €.
- Αμοιβή μελών Δ.Σ. φορολογείται ως εισόδημα μισθωτής εργασίας.

Πλεονεκτήματα

Η σύσταση Α.Ε. δίνει στον/στους εκάστοτε ιδρυτές τη δυνατότητα συγκέντρωσης μεγαλύτερου αρχικού κεφαλαίου, μέσω διάθεσης μετοχών σε άλλους επενδυτές. Πλεονεκτεί ακόμη, έναντι των άλλων εταιρικών μορφών, στη σχετικά εύκολη πρόσβαση στις χρηματαγορές άρα και στην αυξημένη δυνατότητα προσέλκυσης δανειακών κεφαλαίων, στην περιορισμένη ευθύνη των μετόχων, στην ταχύτατη μεταβίβαση των μετοχών αλλά και στην ύπαρξη επίσημης δομής, οργανογράμματος και εξειδικευμένων στελεχών διοίκησης, πράγμα που βοηθά στην περαιτέρω ανάπτυξη της εταιρείας. Είναι σπάνιο το φαινόμενο ύπαρξης Α.Ε. χωρίς συγκεκριμένο business plan.

Μειονεκτήματα

Σίγουρα το ιδιαίτερα υψηλό αρχικό μετοχικό κεφάλαιο, οι αυστηροί όροι δημοσιότητας των στοιχείων και των οικονομικών καταστάσεων, τόσο κατά την έναρξη όσο και καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της εταιρείας καθώς και το αυξημένο κόστος λειτουργίας (λογιστικό κόστος, έξοδα Δ.Σ., έξοδα δημοσίευσης) αποτελούν τροχοπέδη στην επιλογή σύστασης Α.Ε., ιδιαίτερα κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της επιχείρησης. Ακόμη, σε πολλές περιπτώσεις, η δομή της εταιρείας παρουσιάζει μια δυσκολία στην άμεση προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς.

Νεοφυής Επιχείρηση (Start-up)

Νεοφυής επιχείρηση (start-up) είναι ο προσωρινός οργανισμός που σχηματίζεται με σκοπό την ταχεία ανάπτυξη, χρησιμοποιώντας ένα επαναλήψιμο και επεκτάσιμο επιχειρηματικό μοντέλο. Αλλιώς «Start-up επιχείρηση είναι μια εταιρεία σχεδιασμένη να αναπτύσσεται γρήγορα». Κοινό χαρακτηριστικό των δύο ορισμών αποτελεί ο ρυθμός ανάπτυξης της επιχείρησης. Αν σε αυτό συμπληρώσουμε τον όρο καινοτόμος τότε καταλήγουμε στα βασικά χαρακτηριστικά μιας start-up. Η συγκεκριμένη μορφή επιχειρήσεων, αν και μετρά αρκετές δεκαετίες ζωής, ήρθε πρόσφατα και πάλι στο προσκήνιο και μάλιστα για τις περισσότερες αγορές βρίσκεται σε στάδιο εκ νέου έρευνας και ανάπτυξης.

Ιστορικά οι start-up επιχειρήσεις πρωτοεμφανίστηκαν στα τέλη της δεκαετίας του 50' (1957-1958) στην Silicon Valley της Καλιφόρνια, κοιτίδα εκατοντάδων καινοτόμων επιχειρήσεων, που αλλάζουν τον κόσμο εδώ και αρκετά χρόνια. Αιτία για την δημιουργία τους στάθηκε μια προσωπική διαφωνία μεταξύ των εργαζομένων της Shockley Semiconductor και του ιδρυτή της. Οι εργαζόμενοι αποχώρησαν από την εταιρεία και ξεκίνησαν να ιδρύουν τις δικές τους, με φρέσκες ιδέες που έφεραν νέα δεδομένα στην αγορά, τα οποία αναγκάστηκαν να ακολουθήσουν ακόμη και οι πρώην εργοδότες τους.

Η μέθοδος των start-ups διαδόθηκε με γοργούς ρυθμούς, κι αυτό που είχε ξεκινήσει σαν μια «επανάσταση» εργαζομένων στο ερευνητικό πάρκο του Stanford, μετατράπηκε σύντομα σε μια χιονοστιβάδα από start-ups. Αυτή η χιονοστιβάδα άρχισε να «κυλά» ξανά κοντά στην αυγή της χιλιετίας, όταν ξέσπασε αυτό που αποκαλείται η «φούσκα του διαδικτύου» και των «dot com» επιχειρήσεων που βασιζόνταν στην ραγδαία ανάπτυξη και εξάπλωση του διαδικτύου - internet.

Τα κριτήρια που χαρακτηρίζουν μια επιχείρηση ως νεοφυή είναι τα ακόλουθα:

- i. Η αρχική μορφή της επιχείρησης είναι προσωρινή, καθώς το επενδυτικό πλάνο που έχει καταρτισθεί προβλέπει την εξέλιξη της σε κανονική / τυπική επιχείρηση. Η μέση διάρκεια «ζωής» μιας startup είναι το ένα έτος καθώς σε δύο χρόνια το πολύ θα πρέπει να έχει αποκτήσει δομή και λειτουργίες κανονικής επιχείρησης. Ουσιαστικά, με την υλοποίηση του επενδυτικού πλάνου, οι ιδιοκτήτες θα πρέπει να αποφασίσουν τη νομική μορφή που θα πάρει το εγχείρημά τους. Συνηθέστερες νομικές μορφές που υιοθετούν οι start-up είναι οι Ε.Π.Ε. και οι Ι.Κ.Ε. αν και έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε όλες τις εταιρικές μορφές.
- ii. Η έννοια της επανάληψης που αναφέρεται στον ορισμό έχει να κάνει με το γεγονός ότι το προϊόν ή η υπηρεσία που θα δημιουργηθεί, θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή να χρησιμοποιείται από τους πελάτες της εταιρείας χωρίς μετατροπές.
- iii. Το κοινό στο οποίο απευθύνεται το προϊόν ή η υπηρεσία θα πρέπει να είναι αρκετά μεγάλο ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις ραγδαίας - δυναμικής ανάπτυξης.
- iv. Φέρει ένα καινοτόμο στίγμα: ο λόγος ύπαρξής της είναι να προσφέρει μια λύση σε συγκεκριμένο πρόβλημα ή μια επιθυμία των πελατών της και συνήθως σχετίζεται με προϊόντα και υπηρεσίες τεχνολογίας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο όρος "νεοφυής επιχείρηση" θα μπορούσε να συνδεθεί με πλήθος επιχειρήσεων. Στην Ευρώπη και κατ' επέκταση στη χώρα μας, χρησιμοποιείται για να περιγράψει επιχειρήσεις που συνδέονται με υψηλή ανάπτυξη, έχουν τεχνολογικό προσανατολισμό και πολλές από αυτές επιδιώκουν να δημιουργήσουν μια νέα αγορά ή να εξελίξουν δυναμικά μια υπάρχουσα αντίστοιχη.

Παραδείγματα επιτυχημένων Start-ups

Η Yahoo είναι ίσως η πιο επιτυχημένη Start-up επιχείρηση. Ξεκίνησε στα μέσα της δεκαετίας του '90 ως μια ιστοσελίδα παροχής πληροφοριών, κάτι σαν το «Χρυσό Οδηγό» αλλά στο διαδίκτυο και αρχικά αντλούσε κέρδη από τους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις που καταχωρούνταν σε αυτή, όμως στη συνέχεια διαπιστώθηκε ότι πολλοί χρήστες ξεκινούσαν την περιήγησή τους από το "www.yahoo.com". Τότε το μοντέλο άλλαξε σε αυτό μιας εταιρείας media η οποία προσφέρει ενημέρωση, θέαμα και φυσικά πουλάει διαφημίσεις. Το νέο μοντέλο υπερίσχυσε του προηγούμενου και την αναζήτηση σελίδων αποφασίστηκε να την αναλάβει μια μικρή τότε εταιρεία, η Google.

Η Yahoo είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση Startup. Ξενικά χωρίς συγκεκριμένο μοντέλο, αλλά αναγνωρίζοντας μια ανάγκη (αναζήτηση πληροφορίας στο internet) την οποία προσπάθησε να καλύψει. Μέχρι αυτό το σημείο δεν υπήρχε κάποιο μοντέλο κεφαλαιοποίησης. Η ανάγκη δε αυτή αφορούσε εν δυνάμει όλους τους χρήστες internet οπότε υπήρχε ο παράγοντας του μεγέθους: το κοινό αυξάνει όσο μεγαλώνει το Internet. Μετά από πειραματισμούς με διάφορα προϊόντα και μοντέλα κεφαλαιοποίησης της ιδέας αυτής (όπως το email επί πληρωμή ή μερικά άλλα που μάλλον δεν τα έχει ακούσει κανείς κάτω των 30), κατέληξε στο να είναι η πρώτη διαδικτυακή εταιρία media. Από εκεί και έπειτα, αφήνουμε πίσω το στάδιο «Start-up» και έχουμε την Yahoo με την τωρινή δομή.

Ελληνικές Start-ups

HELIC – Είναι η εταιρεία που ευθύνεται για την εξάλειψη των φραγμών στα «έξυπνα» τηλέφωνα σε παγκόσμιο επίπεδο. Ιδρύθηκε το 1994 και μερικά χρόνια αργότερα, ένας επενδυτής από τις ΗΠΑ τους διέθεσε το αρχικό κεφάλαιο για την έρευνά τους. Αυτή οδήγησε στην ανάπτυξη εργαλείων λογισμικού τα οποία χρησιμοποιούν σήμερα σχεδιαστές σε όλον τον κόσμο για να σχεδιάσουν ασύρματα τσιπ που συνδέουν τα «έξυπνα» τηλέφωνα με ακουστικά ή ζώνες Wi-Fi (hotspots), λειτουργούν ως ραδιόφωνα FM ή παρέχουν υπηρεσίες GPS.

TAXIBEAT – Μια ελληνική start-up βρίσκεται πίσω από τη δημιουργία της εφαρμογής Taxibeat, που σας επιτρέπει να επιλέξετε το πλησιέστερο ταξί με βάση ορισμένα επιθυμητά χαρακτηριστικά. Όταν επιλέγετε ταξί, η εφαρμογή εντοπίζει αμέσως το σημείο όπου βρίσκεστε, έτσι ο οδηγός γνωρίζει από πού θα σας παραλάβει. Η υπηρεσία Taxibeat λειτουργεί στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και σε πολλές ακόμη πόλεις της Ελλάδας καθώς επίσης στο Παρίσι, στην Πόλη του Μεξικού, στο Ρίο ντε Τζανέιρο, στο Σαο Πάολο, στο Περού και αλλού.

CONSTELEX – Με χρηματοδότηση από την ΕΕ και στήριξη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος, η Constelex, μια μικρή start-up, που δημιουργήθηκε πριν από λίγα χρόνια, σχεδιάζει και αναπτύσσει ενισχυτές οπτικών ινών και φωτονικά συστήματα για μελλοντικά οπτικά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα. Πέραν των επίγειων τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, οι τεχνολογίες της Constelex μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τηλεπισκόπηση και σε άλλες δορυφορικές εφαρμογές. Πριν από λίγο καιρό, η Constelex εξαγοράστηκε από τον σημαντικό ευρωπαϊκό όμιλο κατασκευής οπτικών συστατικών και συστημάτων, Gooch & Housego.

Δημιουργία και Χρηματοδότηση

Πρωταρχικό στάδιο στη δημιουργία μιας Start-up επιχείρησης αποτελεί η υλοποίηση της ιδέας. Είναι το σημείο στο οποίο θα πρέπει να περάσουμε από τη θεωρία στην πράξη. Θα πρέπει να δημιουργηθεί το προϊόν ή η υπηρεσία που θα καλύπτει την ανάγκη που έχει εντοπισθεί. Ακολουθεί η σχεδίαση του επιχειρηματικού μοντέλου και στη συνέχεια η ανεύρεση χρηματοδότησης.

Οι Νεοφυείς επιχειρήσεις παρουσιάζουν χαμηλό κόστος υλοποίησης σε συνδυασμό με υψηλό ρίσκο αλλά και υψηλή απόδοση σε περίπτωση επιτυχίας. Αυτό, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα επέκτασής τους με μικρή δαπάνη κεφαλαίου και περιορισμένες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό και εγκαταστάσεις, προσελκύει επενδυτές από όλο τον κόσμο. Η ανεύρεση χρηματοδότησης για μια Start-up επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω κεφαλαίων που χρηματοδοτούν την ίδρυση και ανάπτυξη τέτοιου είδους επιχειρήσεων, όπως τα Openfund και Start Tech Ventures, καθώς και τα κεφάλαια που προέρχονται από πλατφόρμες crowdfunding όπως οι Groopio και Give & Fund.

Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.)

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.) θεσπίστηκε με το Ν.4019/2011 και ουσιαστικά είναι ένας αστικός συνεταιρισμός κοινωνικού σκοπού, με περιορισμένη ευθύνη των μελών του, που διαθέτει εμπορική ιδιότητα. Διοικείται ισότιμα από τα μέλη της και η λειτουργία της βασίζεται στην επιδίωξη συλλογικού οφέλους, ενώ το κέρδος της προκύπτει από δράσεις που εξυπηρετούν αποκλειστικά το κοινωνικό συμφέρον. Οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε τρεις κύριες κατηγορίες ανάλογα με τον ειδικό σκοπό που εξυπηρετούν. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

- i. Ένταξης – Στόχος τους η ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν σε Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού, όπως άτομα με αναπηρίες, εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες, οροθετικοί, αποφυλακισμένοι. Τουλάχιστον το 40% των εργαζομένων θα πρέπει να ανήκει στις Ευάλωτες Ομάδες ενώ για τη σύσταση απαιτούνται το λιγότερο 7 άτομα.
- ii. Κοινωνικής Φροντίδας – Αποσκοπούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών προνοιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ηλικιωμένους, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία, άτομα με χρόνιες παθήσεις. Για τη σύσταση απαιτούνται τουλάχιστον 5 άτομα.
- iii. Συλλογικού και παραγωγικού σκοπού – Αποσκοπούν στην προαγωγή του συλλογικού συμφέροντος, στην προώθηση της απασχόλησης, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Αφορούν στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών σε τομείς όπως ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η εκπαίδευση, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων και η διατήρηση παραδοσιακών επαγγελμάτων. Απαιτούνται τουλάχιστον 5 άτομα.

Τα μέλη των Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα. Η συμμετοχή των νομικών προσώπων όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 των μελών τους. Δικαίωμα συμμετοχής δεν έχουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κατά τη σύστασή της, κάθε μέλος καλείται να συνεισφέρει τουλάχιστον μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και έως πέντε προαιρετικές. Ανεξάρτητα όμως από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτουν, τα μέλη έχουν δικαίωμα μιας ψήφου στη Διοικούσα Επιτροπή, όπου και συμμετέχουν. Η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου με την ιδιότητα μέλους-εταίρου, δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δεν δημιουργεί ασφαλιστικές υποχρεώσεις.

Τα κέρδη μιας Κοιν.Σ.Επ. δεν διανέμονται στα μέλη της, εκτός και αν αυτά είναι ταυτόχρονα εργαζόμενοι σε αυτή. Σύμφωνα με σχετική ρύθμιση, η διανομή των κερδών διατίθεται ποσοστιαία, ετησίως, ως ακολούθως:

- 5% για το σχηματισμό αποθεματικού
- έως 35% διανέμεται στους εργαζομένους ως κίνητρο παραγωγικότητας
- το υπόλοιπο (τουλάχιστον 60%) διατίθεται για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Πέραν του ποσού που καταβάλλει για απόκτηση της συνεταιριστικής μερίδας, το μέλος δε φέρει καμία άλλη ευθύνη έναντι των δανειστών της Κοιν.Σ.Επ..

Για τη συγκεκριμένη νομική μορφή επιχειρηματικής δράσης, η άντληση κεφαλαίων αποτελεί ευλογία και κατάρα ταυτόχρονα. Ναι μεν έχουν τη δυνατότητα χρηματοδότησης από κρατικά κονδύλια καθώς με τη σύστασή τους αποκτούν πρόσβαση στα χρηματοδοτικά εργαλεία του άρθρου 9 του Ν.4019/2011, μπορούν δηλαδή να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας και το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης ενώ εντάσσονται στο Ν. 3908/2011, για την «Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή» και σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, όμως δεν μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα, καθώς αποτελούν επιχειρήσεις υψηλού ρίσκου.

Ίδρυση – Σύσταση

Η ίδρυση είναι ιδιαίτερα απλή και ανέξοδη, όχι όμως τόσο σύντομη όσο των άλλων εταιρειών. Η όλη διαδικασία λαμβάνει χώρα στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας, όπου με την εγγραφή της αποκτά νομική και εμπορική ιδιότητα. Αρχικά, αφού οι ενδιαφερόμενοι που καλύπτουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις προμηθευτούν τα κατάλληλα έντυπα από το τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας, θα πρέπει να συντάξουν το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ.. Εν συνεχεία, θα υποβάλουν αίτημα εγγραφής στο Μητρώο προσκομίζοντας το καταστατικό υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη, αίτηση εγγραφής, υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη ξεχωριστά από κάθε ιδρυτικό μέλος, περί συμμετοχής ή μη σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. και στην περίπτωση της Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, υπεύθυνη δήλωση περί τήρησης του κριτηρίου απασχόλησης ατόμων από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού σε ποσοστό τουλάχιστον 40%.

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε:

- εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο Μητρώο και έκδοση Βεβαίωσης Εγγραφής για έναρξη στη Δ.Ο.Υ
- σήμανση του καταστατικού και αποστολή του στην Κοιν.Σ.Επ.

Σε 2^ο στάδιο η Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:

- Αίτηση καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων (διεύθυνση έδρας, τη Δ.Ο.Υ στην οποία υπάγεται, Α.Φ.Μ., Κ.Α.Δ., ετήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων, σύνθεση της Διοικούσας Επιτροπής)
- Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.
- Πρακτικό συγκρότησης σε σώμα της Διοικούσας Επιτροπής.

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε έγκριση του αιτήματος καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων και έκδοση Βεβαίωσης Εγγραφής (ισχύει έως την υποβολή του πρώτου Ετήσιου Προγράμματος Δραστηριοτήτων και Απολογισμού, οπότε αντικαθίσταται από το Πιστοποιητικό Μέλους του Μητρώου), σηματοδοτώντας την ολοκλήρωση της σύστασης της Κοιν.Σ.Επ..

Φορολόγηση

Οι Κοιν.Σ.Επ. δεν υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος για τα κέρδη τους καθώς δεν τα διανέμουν στους εταίρους. Η μόνη φορολογική επιβάρυνση είναι το ετήσιο τέλος επιτηδεύματος. Επίσης, τα λογιστικά τους έξοδα είναι περιορισμένα καθώς τηρούν απλογραφικά βιβλία (έως 1.500.000€ ετήσια έσοδα) και υποχρεούνται μόνο σε κατάρτιση ισολογισμού.

Μετατροπή Επιχειρήσεων

Τι εννοούμε με τον όρο μετατροπή μιας επιχείρησης; Ποιος ο λόγος που μια επιχείρηση επιλέγει να αλλάξει νομική μορφή; Ποια οφέλη προσδοκά να αποκομίσει και κυρίως ποια είναι η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσει ώστε νομότυπα να μετασχηματίσει τη νομική της μορφή. Προβλέπεται από το ισχύον νομικό πλαίσιο; Το κόστος μετατροπής είναι υψηλό; Πόσο χρονοβόρα είναι στα αλήθεια η διαδικασία. Όλα αυτά τα εύλογα ερωτήματα θα απαντηθούν στη συνέχεια ενώ θα παραθέσουμε και ένα υποθετικό παράδειγμα μετατροπής μιας επιχείρησης από Ο.Ε., Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.

Με τον όρο μετατροπή εννοούμε ότι η εταιρεία συνεχίζει να λειτουργεί στο εξής με άλλη νομική μορφή, χωρίς να προηγηθεί εκκαθάρισή της. Συχνά οι εταιρείες αλλάζουν νομική μορφή είτε με μετατροπή – Ο.Ε. μετατρέπεται σε Ε.Π.Ε., είτε με συγχώνευση – Ατομικές επιχειρήσεις συγχωνεύονται σε ΙΚΕ. Η μετατροπή είναι αρκετά συνηθισμένη διαδικασία καθώς ακολουθεί μια λογική πορεία ανάπτυξης της επιχείρησης. Οι λόγοι που επιβάλλουν την αλλαγή του νομικού τύπου μιας εταιρείας ποικίλουν ανά περίπτωση. Μια προσωπική εταιρεία μετατρέπεται σε ανώνυμη για να αποκτήσει περισσότερο βαρύνουσα εμφάνιση, μεγαλύτερη πιστοληπτική ικανότητα, αυξημένη εμβέλεια δράσεως κλπ. Μπορεί επίσης να γίνει μετασχηματισμός εταιρικής μορφής με σκοπό τον περιορισμό της ευθύνης του επιχειρηματία/ιδιοκτήτη ή τη δημιουργία δυνατοτήτων εύκολης μεταβίβασης του κεφαλαίου μέσω μετοχών. Συνοπτικά έχουμε τα εξής πλεονεκτήματα μετατροπής:

- Συγκέντρωση μεγαλύτερου κεφαλαίου με σκοπό την ανάπτυξη της εταιρείας και την επίτευξη νεότερων τεχνικοοικονομικών βελτιώσεων.
- Αποφυγή των νομικών συνεπειών που προβλέπονται από την αλληλέγγυα ευθύνη των εταίρων ή από την απεριόριστη ευθύνη του ατομικώς δρώντος επιχειρηματία.
- Η επιθυμία να προσδοθεί στην εταιρεία νομικός τύπος πιο σύγχρονος και μεγαλύτερης διάρκειας.
- Επίτευξη κατανομής των επιχειρηματικών κινδύνων.
- Φορολογικά πλεονεκτήματα, κυρίως κληρονομικής φύσεως.

Φυσικά, η διαδικασία μετατροπής μιας επιχείρησης περιγράφεται λεπτομερώς από το ισχύον νομικό πλαίσιο, με μοναδικό ίσως αστερίσκο στην περίπτωση της ατομικής επιχείρησης, καθώς ο μετασχηματισμός Ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε. δεν προβλέπεται ρητά από τις διατάξεις του εμπορικού δικαίου παρά μόνο από τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972 και του Ν. 2166/1993 περί μετατροπής επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής σε Ε.Π.Ε., αρκεί αυτές να διαθέτουν τις προϋποθέσεις που επιτάσσουν τα νομοθετήματα αυτά. Όσον αφορά τώρα τη μετατροπή Ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε. θα πρέπει να εισάγουμε τον όρο της «καταχρηστικής μετατροπής» και αυτό διότι δεν προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 περί μετατροπής οικονομικών μονάδων σε Α.Ε.. Δεν νοείται δηλαδή μετατροπή Ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε., αλλά πρόκειται στην περίπτωση αυτή για ίδρυση νέας εταιρείας, ακολουθώντας συγκεκριμένα βήματα. Η σύσταση νέας εταιρείας από μετατροπή Ατομικής επιχείρησης προβλέπεται μόνο από τους αναπτυξιακούς νόμους (Ν.Δ. 1297/1972, Ν. 2166/1993) που προαναφέραμε.

Τέλος, για τη μετατροπή της Ατομικής επιχείρησης σε Ι.Κ.Ε. θα στηριχθούμε στο νόμο 4072/2012 όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4155/2013 και ν. 4156/2013. Στην περίπτωση αυτή η Ατομική επιχείρηση καλείτε να καταρτίσει αναλυτικό ισολογισμό και αφού διαπιστωθεί η λογιστικής της αξία από ορκωτό ελεγκτή, μπορεί να προχωρήσει στην κατάρτιση του καταστατικού της και τη μετατροπή της σε Ι.Κ.Ε.

Όσον αφορά τη μετατροπή από ΟΕ, ΕΕ σε ΕΠΕ, ΑΕ ή ΙΚΕ αλλά και από ΕΠΕ, ΙΚΕ σε ΑΕ, αυτή καλύπτεται επακριβώς από τις διατάξεις του Ν.3190/55, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των Ν.2190/1920, Ν.Δ.1297/72 και Ν.2166/93 αλλά και από αναρίθμητες εγκυκλίους και υπουργικές αποφάσεις.

Μετατροπή ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, σε ΑΕ

Για μετατροπή μιας προσωπικής εταιρείας ή μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σε Α.Ε. θα πρέπει να ακολουθηθούν τα εξής βασικά στάδια, σύμφωνα πάντα με το ισχύον νομικό πλαίσιο (Άρθρο 67 Ν.2190/20, Ν. 2197/72 και Ν. 2166/93):

1. Λήψη απόφασης από τη συνέλευση της υπό μετατροπής εταιρείας, που καθορίζει τις διατάξεις και τον ισολογισμό βάσει των οποίων θα γίνει ο μετασχηματισμός.
2. Σύνταξη του Ισολογισμού Μετασχηματισμού.
3. Εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης της εταιρείας από Επιτροπή του άρθρου 9, ή τα πρόσωπα της πρ.4 του ιδίου άρθρου του ΚΝ.2190/20. Σε περίπτωση μετασχηματισμού με τον Κ.Ν. 2166/93 η εκτίμηση μπορεί να γίνει και από ορκωτό ελεγκτή ή τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ.. Σε περίπτωση μετασχηματισμού με τις διατάξεις του Ν.1297/72 η εκτίμηση γίνεται μόνο από την επιτροπή του άρθρου 9 του ΚΝ 2190/20.
4. Σύνταξη του σχεδίου της πράξης μετατροπής, η οποία περιλαμβάνει: α) ομόφωνη απόφαση των εταίρων περί της μετατροπής της εταιρείας σε ΑΕ (εκτός αν προβλέπεται άλλη πλειοψηφία από το Καταστατικό), β) τους όρους του Καταστατικού της εκ μετατροπής προκύπτουσας Α.Ε., γ) τη σύνθεση του πρώτου διοικητικού συμβουλίου και δ) τους ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης.
5. Προέλεγχος στο αρμόδιο επιμελητήριο σχετικά με τη δυνατότητα χρήσης εκ μέρους της εκ μετατροπής προκύπτουσας ΑΕ της επιλεγείσας επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου.
6. Υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία ΓΕΜΗ, Βεβαίωση για την προέγκριση Επωνυμίας και του τυχόν Διακριτικού Τίτλου της εταιρείας
7. Υπογραφή του συμβολαίου μετατροπής της εταιρείας σε Α.Ε. ενώπιον του συμβολαιογράφου και υποβολή στην αρμόδια Υπηρεσία ΓΕΜΗ μαζί με ανακοίνωση περίληψης καταστατικού (με τα υπό δημοσίευση στοιχεία) σε ένα αντίγραφο. Το νέο καταστατικό υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, όπως ισχύουν και εφαρμόζονται κατά τη σύσταση της εταιρείας.
8. Υποβολή στην αρμόδια Νομαρχία του καταρτισθέντος συμβολαίου μετατροπής και έκδοση της σχετικής έγκρισης, σύμφωνα με τις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του ΚΝ 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από το Ν 2941/2001.

9. Καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% (Ν 1676/86) σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί συμπληρωματικές εισφορές προς συμπλήρωση του ελαχίστου νομίμου κεφαλαίου της Α.Ε. και θεώρηση από τη ΔΟΥ τριών τουλάχιστον εκ των Ανακοινώσεων της Νομαρχίας περί καταχώρισης της εγκριτικής απόφασής της στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με την περίληψη του Καταστατικού της ΑΕ.
10. Υποβολή στο Εθνικό Τυπογραφείο προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ), της θεωρημένης από τη ΔΟΥ Ανωνύμων Εταιρειών Ανακοίνωσης της Νομαρχίας περί της καταχώρισης στο Μητρώο ΑΕ της εγκριτικής απόφασης για τη σύσταση της εκ μετατροπής ΑΕ με την περίληψη του καταστατικού της και του Παραβόλου Δημοσίου και ΤΑΠΕΤ (τέλη δημοσίευσης στο ΦΕΚ).
11. Ενημέρωση για την μεταβολή εταιρικής μορφής τη αρμόδιας ΔΟΥ.

Προϋπόθεση για την μετατροπή με βάση το Ν. 2166/93 είναι η εταιρεία να τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας και να έχει συντάξει ένα τουλάχιστον ισολογισμό 12μηνου. Αν η μετατροπή γίνει με βάση το Ν. 2190/20, να τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας. Οι προϋποθέσεις αυτές δεν απαιτούνται όταν η μετατροπή γίνει με βάση το Ν.Δ. 1297/72.

Μετατροπή ΟΕ, ΕΕ σε ΕΠΕ

Επιγραμματικά αναφέρουμε τα βασικά στάδια για τη μετατροπή μιας προσωπικής εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης:

1. Τροποποίηση του καταστατικού, η οποία, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στο υπάρχον καταστατικό της, γίνεται με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων.
2. Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας από την Επιτροπή του άρθρου 9 του κν 2190/1920. Η Επιτροπή θα συσταθεί από την αρμόδια νομαρχία (νυν περιφέρεια) κατόπιν αιτήσεως που θα υποβληθεί από την μετατρεπόμενη εταιρεία και θα συνοδεύεται από πρόσφατο ισολογισμό.
3. Συμβολαιογραφική πράξη συστάσεως Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης.
4. Ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.)
5. Ενημέρωση για την μεταβολή εταιρικής μορφής της αρμόδιας ΔΟΥ.

Μετατροπή ΟΕ, ΕΕ, σε ΙΚΕ

Στην περίπτωση μετασχηματισμού εταιρείας σε Ι.Κ.Ε. μπορούμε να προχωρήσουμε βάση των παρακάτω:

1. Αν δεν έχει συμφωνηθεί άλλο στο καταστατικό, ομόφωνη απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο για την περίπτωση λύσης της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής. Σε κάθε περίπτωση, εάν εταίροι της εταιρείας πρόκειται να

λάβουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, απαιτείται η συναίνεση τούτων.

2. Καταχώρηση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ. με το νέο καταστατικό της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας.
3. Οι ομόρρυθμοι εταίροι της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας, η οποία μετατράπηκε σε ΙΚΕ, εξακολουθούν να ευθύνονται επί πέντε (5) έτη μετά τη μετατροπή εις ολόκληρον και απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ.
4. Ενημέρωση για την μεταβολή εταιρικής μορφής της αρμόδιας ΔΟΥ.

Στις περιπτώσεις που η μετατρεπόμενη εταιρεία έχει το νομικό τύπο της Ε.Π.Ε. θα πρέπει να τηρηθεί ο τύπος του συμβολαιογραφικού εγγράφου, διότι η μετατροπή επί της ουσίας αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού της Ε.Π.Ε. στο σύνολό του, πράξη για την οποία ο ν. 3190/1955 απαιτεί την τήρηση του τύπου του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Βιβλιογραφία

- ✚ Αγγελόπουλος Π., «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό σύστημα», Β' έκδοση, Εκδ. Σταμούλη, Αθήνα 2008
- ✚ Βασαλάκης Γ., Βενιέρης Ι., κ.α., «Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρίας», Γ' έκδοση, 2010
- ✚ Ιωάννου Κωνσταντίνος, «Ο οδηγός του νέου επιχειρηματία», Εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2001
- ✚ Κοκκίνης, Λουκάς, «Αφερεγγυότητα κεφαλαιουχικής εταιρίας και ευθύνη διοικούντων έναντι εταιρικών δανειστών», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2001
- ✚ Κορδή Ματίνα, «Εισαγωγή στο Χρηματιστηριακό Δίκαιο», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε., 2001
- ✚ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, «Προσωπικές Εταιρείες Ε.Π.Ε. – Κοινοπραξίες», Εκδόσεις Πάμισος, 2009
- ✚ Λεοντάρης Κ. Μιλτιάδης, «Ανώνυμες Εταιρείες», Εκδόσεις Πάμισος, 2009
- ✚ Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη Παρασκευή, «Επιτομή δικαίου εμπορικών εταιριών», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2014
- ✚ Προβόπουλος, Γκόρτσος, «Το νέο Ευρωπαϊκό χρηματοοικονομικό περιβάλλον», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2003
- ✚ Ρόκας Ν., «Εμπορικές Εταιρίες», 7^η έκδοση, Εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη, 2012
- ✚ Φαρσαρώτας Ι. Καλαμαράς Ν , «Η επιχείρηση στην ενιαία αγορά του ευρώ», Εκδόσεις Γ.Τσιριμονάκη, 2001
- ✚ Φαρσαρώτας Ι., «Κατανοώντας τη ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ» εκδόσεις Αντ. Σάκκουλας, 2009
- ✚ Φαρσαρώτας, Εφαρμοστέο δίκαιο των συμβάσεων στις συμβάσεις επιχείρησης [τευχ.133 (334)], Epsilon7 2004,
- ✚ Σινανιώτη-Μαρούδη / Ιωάννη Δ. Φαρσαρώτα, «Ηλεκτρονική Τραπεζική», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2005
- ✚ Σινανιώτη-Μαρούδη, «Εμπορικό δίκαιο – Εταιρίες», Γ' έκδοση, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012
- ✚ Ries, Eric, «Lean Startup», Εκδόσεις Λιβάνης, 2013

Ηλεκτρονικές Πηγές

- www.forin.gr
- www.capital.gr
- www.akmon.edu.gr
- www.acci.gr
- www.businessportal.gr
- www.startupgreece.gov.gr
- www.taxheaven.gr
- www.isotita.esee.gr
- www.artion.gr
- www.kemel.gr
- www.bankofgreece.gr
- www.i-profit.gr
- www.ebooks.edu.gr
- www.dasta.auth.gr
- www.koinsep.org
- www.lsa.gr
- www.academia.edu
- www.forologikanea.gr
- www.farsarotas.com
- www.epixeirisi.gr
- www.nb.org